

Masterscriptie Professioneel vertalen

De deletie van het preverbaal *ne*:

Corpusonderzoek naar de Franse negatie binnen intralinguale
ondertitels van de series *Dix pour cent* en *Lupin*

Naam: Sabrina Verdoes

Studentnummer: 6464068

Datum: 24-06-23

Eerste beoordelaar: Dr. Christophe Declercq

Tweede beoordelaar: Dr. Rozanne Versendaal

Abstract

In de Franse spreektaal is een fenomeen te horen waarbij het preverbaal *ne* wordt weggelaten in de negatie, waardoor alleen een postverbaal overblijft. Dit onderzoek richt zich op *ne*-deletie in de dialogen van de series *Dix pour cent* en *Lupin*. Daarbij wordt onderzocht of de *ne*-deleties vaker voorkomen in dialogen binnen formele of binnen informele contexten en of deze vervolgens zijn doorgevoerd in de Franse intralinguale ondertitels van Netflix. De hoofdvraag die in dit onderzoek gesteld wordt, is: "Hoe verschilt *ne*-deletie in intralinguale ondertitels binnen formele en informele contexten?" Om hier een antwoord op te kunnen geven is een corpus opgesteld dat bestaat uit de intralinguale ondertitels van in totaal acht afleveringen van de bovengenoemde series. Hierbij zijn alle negaties gemarkeerd, is bepaald of ze expliciet of impliciet in de audio te horen zijn en is gekeken of ze expliciet of impliciet in de intralinguale ondertitels te zien zijn. Tot slot is bepaald of ze in dialogen binnen een formele of informele context hebben plaatsgevonden. Uit de resultaten blijkt dat *ne*-deletie vaker voorkomt in dialogen binnen een informele context en *ne*-behoud vaker in dialogen binnen een formele context. Daarnaast werden de *ne*-deleties ook veelvuldig doorgevoerd in de intralinguale ondertitels. Naar aanleiding van deze resultaten kan worden aangenomen dat *ne*-deletie niet alleen een fenomeen is uit de spreektaal, maar dat het preverbaal ook in geschreven tekst, te weten intralinguale ondertitels, wordt weggelaten. Er zullen echter meerdere Franse series op dezelfde manier moeten worden geanalyseerd om een generaliserend antwoord te kunnen geven.

Inhoud

1	Inleiding.....	4
2	Theoretisch kader	8
2.1	De Franse negatie	9
2.2	Tijdspad van de ne-negatie binnen spreektaal.....	11
2.3	Ashby's corpusonderzoek als fundament	17
2.4	In welke situaties wordt het preverbaal ne weggelaten?.....	17
2.5	Vertaalstrategieën bij intralinguaal vertalen	20
3	Methode.....	23
3.1	De analyse van de ondertitels.....	26
4	Resultaten.....	28
4.1	<i>Dix pour cent</i>	29
4.2	<i>Lupin</i>	33
4.3	Totaal.....	37
5	Discussie	38
6	Conclusie	42
7	Literatuurlijst	45
8	Bijlagen.....	50

1 Inleiding

Al sinds het begin van de bachelor Frans die ik heb gevolgd, ben ik geïnteresseerd in het verschijnsel van *ne*-deletie binnen de Franse negatie (*l'emploi variable de la particule ne de la négation verbale*)¹. Tijdens de studie leer je de taal grammaticaal juist te spreken, maar naarmate ik vaker in het Frans met mensen sprak, kwam ik erachter dat de negatie in de praktijk niet altijd 'juist' gebruikt wordt. Ik heb mij sindsdien afgevraagd in welke situaties Franssprekenden² kiezen voor *ne*-deletie en welke factoren hierbij van invloed kunnen zijn. Toen ik een onderwerp voor deze scriptie ging uitkiezen, wist ik dus al snel dat ik de *ne*-deletie wilde gaan onderzoeken. Aangezien ik de master Professioneel vertalen volg, dient dit onderzoek natuurlijk wel geschreven te worden vanuit een invalshoek die met vertalen te maken heeft. Daarom bestudeer ik in deze scriptie de deletie van het preverbaal *ne* in de Franse negatie binnen intralinguale ondertitels van de series *Dix pour cent* (France 2, 4 seizoenen en 24 afleveringen tussen oktober 2015-november 2020) en *Lupin* (Netflix, 2 seizoenen en 10 afleveringen tussen januari 2021-juni 2021).³ Hoewel er al veel onderzoek is gedaan naar *ne*-deletie, is dit nog niet gedaan naar *ne*-deletie binnen intralinguale

¹ In deze scriptie zullen meerdere voorbeelden gegeven worden die Franse tekst bevatten. Bij voorbeeldmateriaal zal ik altijd een eigen Nederlandse vertaling toevoegen (aangegeven met een asterisk) voor de lezer die niet geheel vertrouwd is met de Franse taal. Omdat deze vertaling best redelijk letterlijk moet blijven – om de respectievelijke bronzin zo goed mogelijk te capteren – wijkt die eigen vertaling niet erg af van de vertaling van gratis online machinevertaling (die vaak ook erg letterlijk blijft), maar dat is wel degelijk de bedoeling.

² Binnen deze scriptie wordt met 'Franssprekenden' bedoeld op mensen die het standaard Frans uit Frankrijk spreken. Het is namelijk niet de bedoeling om een vergelijkende studie op te stellen rond intralinguale verschillen tussen het Frans van België/Zwitserland/Canada enz.

³ Voor verdere details met betrekking tot het aantal woorden, zie methode.

ondertitels. Intralinguale ondertitels zijn onderdeel van de basisclassificatie van soorten vertalingen die Jakobson (1959) heeft opgesteld:

1. Intralinguale vertalingen zijn schriftelijke of mondelinge vertalingen binnen eenzelfde taal. Een voorbeeld hiervan is wanneer een tekst in een dialect van het Nederlands wordt vertaald naar het Standaardnederlands⁴.
2. Interlinguale vertalingen zijn schriftelijke of mondelinge vertalingen tussen verschillende talen. Dit is de vertaling zoals algemeen bekend; bijvoorbeeld een vertaling van het Roemeens naar het Nederlands.
3. Intersemiotische vertalingen zijn vertalingen waarbij het tekensysteem verandert van mondeling naar schriftelijk of van non-verbaal naar verbaal. Een voorbeeld hiervan is wanneer een gesproken tekst wordt ondertiteld, dit kan een bijkomende dimensie zijn bij zowel intralinguale als interlinguale vertaling.⁵

Onder de laatste categorie, intersemiotische vertalingen, vallen *Audiovisual translations* (AVT). AVT is een overkoepelende term voor alle vertalingen die je ziet of hoort op televisie, computer en radio. Het gaat hierbij om verschillende soorten vormelijke kaders voor vertalingen, waarbij ondertiteling, dubben en voice-over de belangrijkste zijn (Díaz-Cintas, 2013)⁶. Ondertitels zijn vertalingen van de oorspronkelijke dialoog die door

⁴ Het is bij deze scriptie niet de bedoeling om een linguïstische studie van standaardtaal en normering naar dialecten toe te gaan bekijken. Binnen de dataset is geen materiaal gevonden dat een invloed van dialecten ondersteunt. Daarom is het niet relevant om het aspect van dialecten verder uit te werken.

⁵ Intersemiotisch wordt ook wel eens intermodal genoemd door bijvoorbeeld Gottlieb (1994, p. 269).

⁶ Voor een uitgebreid overzicht van soorten AVT, zie Gambier (2013).

verschillende sprekers worden uitgesproken en die schriftelijk worden weergegeven op een beeldscherm (Díaz-Cintas, 2013, p. 274). Ondertitels worden meestal aan de onderkant van het scherm geplaatst en kunnen ook alle andere verbale informatie omvatten die op het scherm verschijnt of auditief wordt overgedragen in de soundtrack.

Ondertitels kunnen interlinguaal of intralinguaal zijn. Interlinguale ondertitels gaan van gesproken tekst in de ene taal naar geschreven tekst in de andere taal. Wanneer een Engelstalige serie op de Nederlandse televisie wordt uitgezonden en er Nederlandse ondertiteling bij is, zijn dit dus interlinguale ondertitels. Bij intralinguale ondertitels zijn de ondertitels dezelfde taal als de gesproken tekst. Het voornaamste doel hiervan is het mogelijk maken voor doven en slechthorenden om te gesproken tekst mee te krijgen. Daarnaast kunnen intralinguale ondertitels ook ingezet worden wanneer de gesproken tekst slecht te verstaan is, doordat deze in een drukke ruimte te horen is of wanneer mensen, om wat voor reden dan ook, willen meelezen. Er bestaan ook tweetalige ondertitels, waarbij de ondertiteling in twee talen geschreven staat. Deze tweetalige ondertitels komen voor in landen waar meerdere talen of dialecten gesproken worden of waar bijvoorbeeld het Engels een steeds grotere rol speelt, zoals in China (Li, 2016).

Naast ondertiteling zijn dubbing en voice-over voorbeelden van AVT. Bij dubbing wordt de gesproken brontekst vertaald door middel van gesproken doeltekst. Het is "... een vorm van audiovisueel vertalen waarbij (stem)acteurs uit de doelcultuur de vertalingen van de gesproken uitingen uit het origineel inspreken" (De Sutter & Delaere, 2019, p. 27). Bij een voice-over hoort de luisteraar eerst kort de stem van de bronspreker, waarna de stem zachter gezet wordt en een andere spreker klinkt die de bronuitingen

vertaalt (De Sutter & Delaere, 2019, p. 28). Dubbing en voice-over zijn dus verwant aan elkaar, maar verschillen wel degelijk in bijvoorbeeld lipsynchronisatie of de hogere kosten die dubbing met zich meebrengt.

In dit onderzoek naar *ne*-deletie zal gebruik gemaakt worden van de zojuist beschreven intralinguale ondertitels. De hoofdvraag die in dit onderzoek gesteld wordt, is: “Hoe verschilt *ne*-deletie in intralinguale ondertitels binnen formele en informele contexten?” Om het antwoord te kunnen geven op deze hoofdvraag, zullen de volgende deelvragen besproken worden:

- “Is er variatie in *ne* te vinden bij intralinguale ondertitels?”
- “Komen *ne*-deletie en *ne*-behoud voor in intralinguale ondertitels binnen formele contexten?”
- “Komen *ne*-deletie en *ne*-behoud voor in intralinguale ondertitels binnen informele contexten?”
- “Is er een verschil tussen de frequentie *ne*-deletie en *ne*-behoud in intralinguale ondertitels binnen formele en informele contexten?”.

Tijdens het kijken naar de intralinguale ondertitels bij de series *Dix pour cent* en *Lupin*, heb ik opgemerkt dat *ne* vaker wordt weggelaten bij gesprekken die plaatsvinden binnen een formele context. Op basis van dat anekdotisch bewijs is de hypothese bij deze scriptie dat *ne* vaker behouden wordt in intralinguale ondertitels binnen een formele context en *ne* vaker verwijderd wordt in intralinguale ondertitels binnen een informele context. Met een formele context wordt in dit onderzoek bedoeld dat een dialoog zich afspeelt binnen een communicatieve situatie waarin een formeel taalregister wordt gehanteerd. Met een informele context wordt bedoeld dat een dialoog zich

afspeelt binnen een communicatieve situatie waarin een informeel taalregister wordt gehanteerd.

Het antwoord op de hoofdvraag zal aan de hand van corpusonderzoek gegeven worden. De reden dat hier voor corpusonderzoek is gekozen, is omdat corpusonderzoek al eerder is gebruikt bij onderzoeken naar explicietheid van een variatie. Voorbeelden zijn de onderzoeken naar het Engelse onderschikkend voegwoord *that* (Olohan & Baker, 2000; Kruger, 2019) en naar het Nederlandse voorzetsel *om* (Van Beveren, De Sutter & Coleman, 2019). Dit onderzoek start met een theoretisch kader waarin de Franse negatie en de variatie daarop worden besproken. Vervolgens volgt de methode met uitleg over het corpus dat is gebruikt om de resultaten voor dit onderzoek te genereren. Deze resultaten worden geanalyseerd en zo kan er antwoord gegeven worden op de gestelde hoofdvraag.

2 Theoretisch kader

Deze literatuurbespreking zal gaan over de werking van Franse negatie en de variatie hierop: de *ne*-deletie. *Ne*-deletie is een vorm van implicietheid, die volgens Becher (2011) wordt gedefinieerd als: "... the non-verbalization of information that the addressee might be able to infer." (p. 18). In dit onderzoek valt de weggelaten *ne* onder de informatie die de geadresseerde binnen een dialoog geacht wordt zelf in te vullen bij het horen van een incomplete negatie. Deze variatie zal verder besproken worden nadat een beknopte uitleg over de werking van de Franse negatie is gegeven. Daarna volgt een samenvatting van eerdere onderzoeken die naar *ne*-deletie zijn gedaan. Ook wordt besproken welke factoren de *ne*-deletie beïnvloeden en komen vertaalstrategieën bij intralinguale vertalingen aan bod.

2.1 De Franse negatie

Voordat we dieper kunnen ingaan op de variatie van de Franse negatie, is het noodzakelijk om kort uit te leggen hoe de Franse negatie in elkaar zit. De negatie bestaat officieel uit twee delen: het preverbaal *ne* en een postverbaal. Vaak bestaat het postverbaal uit het woord *pas*. De samenstelling van *ne + pas* heeft dan de betekenis: 'niet'. Daarnaast is er nog een aantal postverbalen dat mogelijk is, waardoor de betekenis van de samenstelling van het preverbaal *ne* + het postverbaal verandert. Enkele voorbeelden van andere postverbalen (met hun vertaling, verkregen uit Verlinde et al. (2022) en Langenbach en Schieveen (2015)) die voorkomen in dit onderzoek zijn: *plus* (niet/geen meer), *jamais* (nooit), *rien* (niets), *pas encore* (nog niet), *personne* (niemand), *aucun(e)* (geen enkel), *nulle part* (nergens) en *que* (slechts). Er bestaan ook vormen van

de negatie waarbij deze uit een heel ander zinsdeel bestaat. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om: *ni ... ni ...* (noch... noch), *personne ... ne* (niemand) en *aucun(e) ...ne* (geen van de). Voor een verder overzicht van voorkomende postverbalen met voorbeeldzinnen en een mogelijke Nederlandse vertaling, zie figuur 1.

a. Jean <u>ne</u> sera <u>pas</u> à Paris.	'Jean zal niet in Parijs zijn.'
b. Elle a peur de <u>ne pas</u> réussir.	'Ze is bang om niet te slagen.'
c. Je <u>ne</u> veux <u>plus</u> y aller.	'Ik wil daar niet meer heen.'
d. Tu <u>ne</u> vois <u>rien</u> ?	'Zie je niets?'
e. <u>Rien</u> <u>ne</u> me surprend.	'Niets verbaast me.'
f. Elle <u>ne</u> réussira <u>jamais</u> à ses examens.	'Ze zal nooit voor haar examens slagen.'
g. <u>Jamais</u> elle <u>ne</u> réussira.	'Nooit zal het haar lukken.'
h. La politique <u>n'</u> intéresse <u>personne</u> .	'Politiek interesseert niemand.'
i. <u>Personne</u> <u>n'</u> est ici.	'Niemand is hier.'
j. Il <u>ne</u> me reste <u>que</u> 30 francs.	'Ik heb slechts 30 frank over.'
k. Je <u>n'y</u> vois <u>aucun</u> inconvénient.	'Ik zie er geen enkel nadeel in.'
l. <u>Aucun</u> étudiant <u>n'</u> arrive à l'heure.	'Geen enkele student komt op tijd.'
m. La France <u>n'a</u> <u>guère</u> de pétrole.	'Frankrijk heeft nauwelijks olie.'
n. Vous <u>ne</u> connaissez <u>ni</u> Marc <u>ni</u> sa sœur ?	'Ken je Mark noch zijn zus niet?'
o. <u>Ni</u> la gauche <u>ni</u> la droite <u>ne</u> passionne <u>plus</u> les Français.	'Noch links, noch rechts boeit de Fransen nog.'
p. Je <u>ne</u> vois <u>jamais</u> <u>personne</u> .	'Ik zie nooit iemand.'

Figuur 1: een overzicht van postverbalen met voorbeeldzinnen en een mogelijke Nederlandse vertaling (Ashby, 1981, p. 686, *eigen vertaling).

Naast de bovengenoemde postverbalen zijn er echter nog meer postverbalen mogelijk. Voor een uitgebreider overzicht kan Gaatone (1971) geraadpleegd worden.

2.2 Tijdspad van de *ne*-negatie binnen spreektaal

Wanneer we luisteren naar Franssprekenden, valt op dat zij binnen de spreektaal een fenomeen ontwikkeld hebben waarbij het eerste gedeelte van de negatie, het preverbaal *ne*, vaak wordt weggelaten (zie ook Ashby, 1981). In voorbeeld 1 is te zien hoe de Franse negatie correct wordt toegepast. Vervolgens wordt in voorbeeld 2 de variatie van de negatie getoond waarbij het preverbaal *ne* is weggelaten.

- (1) Je *ne* sais *pas*.
Ik NEG weet NEG
(*vertaling: 'Ik weet het niet.')
- (2) Je Ø sais *pas*.
Ik Ø weet NEG
(*vertaling: 'Ik weet het niet.')

Al in 1917 werd door Jespersen gesuggereerd dat er in de Franse spreektaal een verschuiving ging plaatsvinden binnen de negatie. Jespersen stelde dat er grofweg drie stadia zijn om dit proces mee te duiden (1917, p. 7). Stadium 1 bevat het Oudfrans, waarbij de negatie uit slechts een preverbaal bestaat:

(3) Jeo ne di.

Ik NEG zeg

(*vertaling: 'Ik zeg het niet'.)

Stadium 2 is het moderne Frans, waarbij de negatie uit een preverbaal én een postverbaal bestaat:

(4) Je ne dis pas.

Ik NEG zeg NEG

(*vertaling: 'Ik zeg het niet'.)

Stadium 3 houdt de huidige spreektaal van het Frans in, waarbij het preverbaal verdwijnt.

(5) Je dis pas.

Ik zeg NEG

(*vertaling: 'Ik zeg het niet'.)

Dit proces, waarbij het preverbaal dus eerst het belangrijkste onderdeel van de negatie was, maar uiteindelijk steeds zwakker wordt, noemt men *Jespersen's cycle*. Kijkend naar de manier waarop negaties in verschillende talen door de jaren heen zijn veranderd, is er volgens Jespersen een patroon te ontdekken waarbij het oorspronkelijke negatieve bijwoord "eerst wordt afgezwakt, vervolgens onvoldoende wordt bevonden en daarom wordt versterkt door een extra woord" (Jespersen, 1917, p. 4, *eigen vertaling). Dat toegevoegde woord gaat vervolgens als de eigenlijke negatie aanvoelen en kan dan in de loop van de tijd dezelfde ontwikkeling ondergaan als het oorspronkelijke woord. De negatie van het Frans is een goed voorbeeld van *Jespersen's cycle*. Jespersen stelde voor het Frans dat *ne* op den duur zal verdwijnen, doordat *pas* is toegevoegd aan de negatie (p. 7). Aan een sterk

postverbaal als *pas, point, jamais, plus, aucun* of *personne* heb je genoeg, waardoor *ne* niet meer nodig is. Uit de voorbeelden 6, 7 en 8 blijkt dat een postverbaal genoeg is om de kracht van de negatie uit te drukken.

Situatie 1

- (6) Ne viendra-t-il jamais ?
(*vertaling: Hij gaat nooit komen?)

Il ne viendra jamais.
(*vertaling: Hij gaat nooit komen.)

- (7) Ne vois-tu personne ?
(*vertaling: Zie je niemand?)

Je ne vois personne.
(*vertaling: Ik zie niemand.)

- (8) Est-ce qu'il y a un doute ?
(*vertaling : Is er enige twijfel?)

Il n'y a aucun doute.
(*vertaling: Er is geen twijfel.)

Situatie 2

- Ne viendra-t-il jamais ?

Jamais.
(*vertaling: Nooit.)

- Ne vois-tu personne ?

Personne.
(*vertaling: Niemand.)

- Est-ce qu'il y a un doute ?

Aucun.
(*vertaling: Geen.)

De antwoorden op de vragen die gesteld worden in de voorbeelden bestaan enkel uit het postverbaal (situatie 2), terwijl er oorspronkelijk ook het preverbaal *ne* zou staan (situatie 1). *Ne* blijkt dus niet nodig te zijn.

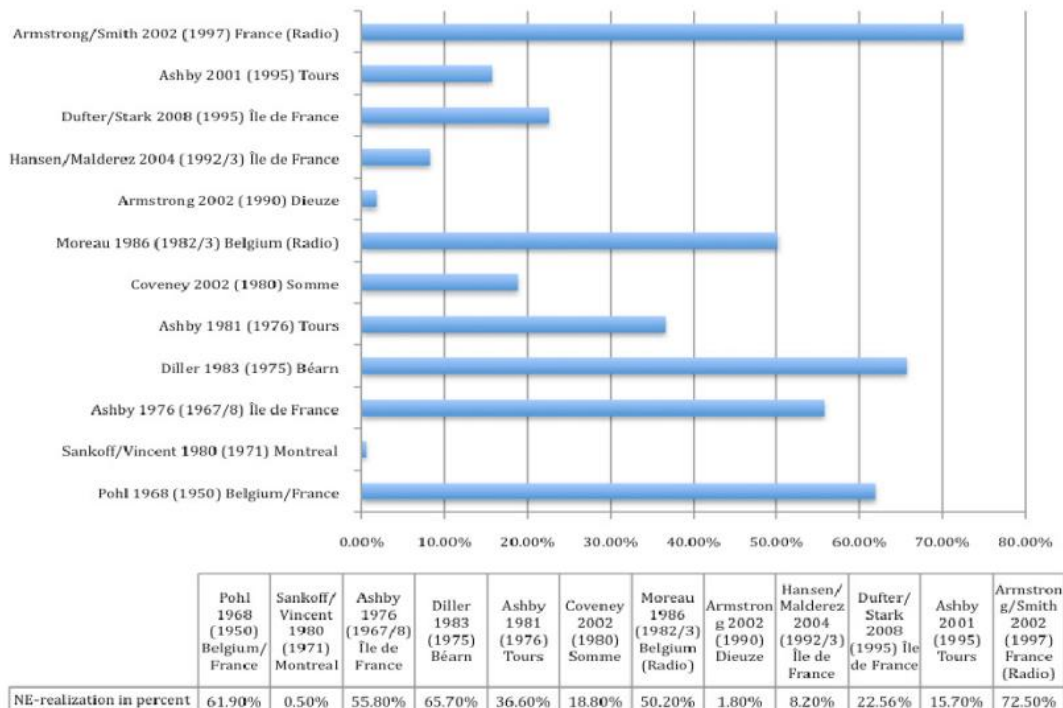
Na deze verwachting van Jespersen wat betreft de toekomst van de Franse negatie binnen de spreektaal, duurt het een aantal decennia voordat het fenomeen weer onderzocht wordt. Het onderzoek naar *ne*-deletie begint vanaf de jaren zeventig weer op gang te komen, vooral dankzij Ashby (1976; 1981). Ashby zelf stelt dat er tot dan toe slechts twee onderzoeken zijn geweest, door Pohl (1968) en Gaatone (1971), waarin het fenomeen gedetailleerd is onderzocht, maar dat deze onderzoeken niet van grote waarde zijn omdat zij o.a. alleen hebben gekeken naar geschreven Frans (1976, p. 120). *Ne*-deletie is nu juist een fenomeen uit de spreektaal, waardoor het van belang is om data te analyseren die verworven is uit gesproken Frans. Uit Martineau en Mougeon (2003) blijkt dat *ne*-deletie in de 19^e eeuw inmiddels door veel mensen in de spreektaal gehanteerd werd en dat de deletie ten tijde van het onderzoek nog steeds overal in de spreektaal te horen is. De verwachting van Ashby (1981) was dat *ne* in de loop der tijd alleen maar vaker weggelaten zou worden en op den duur zal verdwijnen, zoals aangegeven in figuur 2. Zoals eerder besproken was die verwachting in Jespersen (1917) ook al te lezen.

1. Klassiek Latijn: *non* Verb
2. Oud- en Middelfrans: *ne* Verb (*pas* etc.)
3. Klassiek Frans: *ne* Verb *pas* etc.
4. Modern Frans: (*ne*) Verb *pas* etc.
5. Toekomstig Frans: Verb *pas* etc.

Figuur 2: tijdsverloop van de aanwezigheid van *ne* (Ashby, 1981, p. 675, *eigen vertaling).

De onderzoeken die volgden op Ashby zijn uitgebreid naar verschillende gebieden waar Frans wordt gesproken, om te bestuderen of daar verschillen in gevonden konden worden. Daarnaast zijn er meerdere onderzoeken geweest die getracht hebben om de factoren die van invloed zijn op de *ne*-deletie te achterhalen. Deze resultaten zijn overzichtelijk gemaakt door Meisner (2010). In figuur 3 zijn de resultaten van eerdere corpusonderzoeken naar *ne*-deletie door haar in kaart gebracht. In de figuur zijn de data, locatie en resultaten van de onderzoeken zichtbaar. Als eerste is het jaar van publicatie te zien en als tweede het jaar (of de jaren) waarin de gegevens voor het corpus verzameld zijn.

Figuur 3: percentages van *ne*-behoud in eerdere corpusonderzoeken (Meisner, 2010, p. 1943).

Kijkend naar de figuur blijkt dat er behoorlijk veel variatie in het percentage *ne*-behoud zit. Het percentage varieert van 0,5% in Montreal (Sankoff & Vincent, 1980 in Meisner, 2010) tot 72,5% binnen een corpus van Franse radio

(Armstrong & Smith, 2002 in Meisner, 2010). Deze twee extreme waarden geven volgens Meisner twee belangrijke (externe) factoren bij *ne*-realisatie aan: diatopische (of geografische) en diafasische (of stilistische) variatie (2010, p. 1944). Terwijl het preverbaal *ne* in de spreektaal van het Frans uit Quebec bijna categorisch afwezig lijkt te zijn (vgl. Sankoff & Vincent, 1980), varieert de realisatie ervan in Europa afhankelijk van de intra- en extralinguïstische factoren (die besproken zullen worden in hoofdstuk 2.4). Nadat Meisner in 2010 bovenstaande figuur maakte van de laatste onderzoeken naar *ne*-deletie, zijn er niet veel onderzoeken meer geweest. In 2011 kwamen Blattner en Williams met een verder onderzoek waarbij ze hebben gekeken naar het onderwerp van de zin waarbinnen de negatie voorkomt (taalkundige factor) en de leeftijd van de participanten (sociale factor). Hieruit bleek dat de aard van het onderwerp een belangrijke factor is bij het weglaten of behouden van *ne*. Bij eigennamen als zinsonderwerp was het *ne*-behoud hoger dan bij persoonlijk voornaamwoorden als zinsonderwerp (Blattner & Williams, 2011, p. 119). Daarnaast kwam *ne*-behoud vaker voor bij mensen vanaf 50 jaar. Na Blattner en Williams is er nog een onderzoek te vinden uit 2018 van Deng waarbij gekeken is naar de *ne*-deletie onder participanten die het Chinees als moedertaal (L1) hebben en het Frans als vreemde taal (L2) leren. Hieruit bleek dat de *ne*-realisatie van de L2-sprekers dichtbij de *ne*-realisatie van L1-sprekers van het Frans ligt.

Er is dus al een aantal onderzoeken geweest naar de variatie van het gebruik van *ne*, wat een al wat ouder punt bevestigt dat onderzoek naar dit fenomeen mogelijk het bekendste sociolinguïstische taalverschijnsel in het hedendaagse Frans is (Coveney, 1996, p. 55).

2.3 Ashby's corpusonderzoek als fundament

Corpusonderzoek naar de variatie in het gebruik van *ne* is, zoals eerder beschreven, voornamelijk begonnen bij Ashby (1981) die concludeerde dat taalkundige, stilistische en sociale factoren van invloed zijn op *ne*-realisatie. De factoren die Ashby had onderzocht, zijn vervolgens in meerdere studies opnieuw bestudeerd, maar dan aan de hand van verschillende corpora. Zo konden de factoren uitgebreider onderzocht worden en konden er betrouwbaardere conclusies getrokken worden. Er werden bijvoorbeeld gegevens van verschillende leeftijdsgroepen bekeken, om zo te bepalen of leeftijd van invloed is op variatie in het gebruik van *ne* (Blattner & Williams, 2011). Ook onderzochten Dewaele (2004) en Van Compernelle & Williams (2009) het verschil in frequentie van *ne*-realisatie tussen moedertaalsprekers en leeders van het Frans, waarbij ook de invloed van de L1 werd geanalyseerd. Over de invloed van leeftijd en gender van sprekers op *ne*-deletie, kan niet één conclusie getrokken worden. De onderzoeken laten namelijk de ene keer zien dat *ne*-deletie wel kan worden beïnvloed door de leeftijd en de gender van sprekers (Ashby, 1981), terwijl ze de andere keer net weinig effect hadden (Dewaele, 2004). Wat volgens Van Compernelle & Williams wel geconcludeerd kan worden, is dat *ne* vaker wordt behouden in formele contexten (2009, p. 418).

2.4 In welke situaties wordt het preverbaal *ne* weggelaten?

De bovenstaande conclusie van Van Compernelle & Williams (2009) wordt ondersteund door Meisner (2010) die in twee tabellen (figuur 4 en 5) heeft opgesteld van welke factoren met zekerheid gesteld kan worden dat zij van

invloed zijn op de *ne*-deletie. De extralinguïstische factoren zijn gepresenteerd in figuur 4 en de intralinguïstische factoren in figuur 5. In figuur 4 is o.a. te zien dat de communicatieve situatie waarbinnen een dialoog zich afspeelt de *ne*-realisatie beïnvloedt. Een communicatieve situatie met een formeel register zorgt voor meer *ne*-behoud en een communicatieve situatie met een informeel register juist voor minder *ne*-behoud. Dit resultaat ligt dus in lijn met de conclusie van Van Compernelle & Williams, maar ook met die van Armstrong (2001, p. 171); hij stelt dat als het over een serieus onderwerp zoals religie of educatie gaat, *ne* wordt behouden (en anders bijna nooit).

	Leeftijd	Sociale klasse/ educatie	Communicatieve situatie
+ bevordert <i>ne</i> - realisatie	oud	bevoorrecht	formeel
- hindert <i>ne</i> - realisatie	jong	kansarm	informeel

Figuur 4: mogelijke invloeden van extralinguïstische factoren op *ne*-realisatie (Meisner, 2010, p. 1945, *eigen vertaling).

Naast de extralinguïstische factoren, blijkt uit figuur 5 dat er ook intralinguïstische factoren zijn die de explicietheid van *ne* kunnen beïnvloeden, zoals fonologie en syntaxis. Een belangrijk voorbeeld hieruit is de aanwezigheid van clitica in een zin. Een cliticum is: “een morfeem dat grammaticaal de rol van een woord vervult, maar zich qua vorm en uitspraak gedraagt als een affix” (Hoetink, 2020, al. 2). Een voorbeeld hiervan in het Nederlands is de zin: “Kweet niet waar hij is.” De [k] is hier het morfeem dat staat voor het woord ‘ik’, terwijl het eerder lijkt op een

prefix. Een voorbeeld in het Frans is de zin: “J’sais quel âge tu as.”

(*vertaling: “Ik weet hoe oud je bent). Hierbij is de [j] het morfeem dat het woord ‘je’ moet voorstellen.

	Onderwerps- vorm	Aanwezigheid van andere clitica	Frequentie van het postverbaal	Werkwoords- tijd	Zinstype	Fonologische omgeving
+ bevordert <i>ne</i> - realisatie	lexicaal	geen andere clitica tussen <i>ne</i> en het werkwoord	zeldzaam (bijv. <i>point</i>)	samengestelde of vaak voorkomende vormen	bijzin of bevelende zin	intervocalische positie (om een hiatus te voorkomen, bijv. <i>Marie n’aime pas</i>),
- hindert <i>ne</i> - realisatie	cliticum	andere clitica (bijv. <i>me, te, y, en</i>) tussen <i>ne</i> en het werkwoord	vaak (bijv. <i>pas</i>)	enkelvoudige of uitzonderlijke vormen	hoofdzin of mededelende zin	

Figuur 5: mogelijke invloeden van de intralinguïstische factoren op *ne*-realisatie (Meisner, 2010, p. 1944, *eigen vertaling).

Armstrong (2001) concludeerde in zijn onderzoek ook al dat de *ne*-deletie wordt beïnvloed door de aanwezigheid van clitica. Binnen spreektaal wordt *ne* in veel gevallen weggelaten na clitica, met enige variatie als gevolg van fonologische factoren, maar *ne* wordt dan weer behouden na naamwoordelijke zinsdelen en andere complexe syntactische constructies (p. 123). Die fonologische factoren hebben te maken met *liaison*, een soort klankverbinding. Wanneer het Franse clitische voornaamwoord *on* wordt gevolgd door een werkwoord of een ander woord dat met een klinker begint, wordt de [n] automatisch uitgesproken (bijvoorbeeld in “On n’entend pas” of “On n’en veut pas”). Dit komt doordat Fransen hier de *liaison*-regel

toepassen, waarbij ze de klank van het eerste woord verbinden aan het volgende woord. De [n] van *on* wordt dus uitgesproken, waardoor het klinkt alsof *ne* wordt toegevoegd, terwijl er ook de kans bestaat dat er “On entend pas” gezegd wordt. Deze veronderstelling was al gesuggereerd door Jespersen die stelde dat het bij sommige zinnen die snel worden uitgesproken moeilijk is om te horen of *ne* is toegevoegd (bijv. “On n'a pas”, “On n'est pas”, “On n'arrive jamais”, “La bonne n'a rien”, “Je ne nie pas” (1917, p. 20). Volgens Martineau & Mougeon (2003) speelt deze factor vooral een rol bij “C'est”. Daarbij wordt van “Ce n'est pas” in veel gevallen “C'est pas” gemaakt.

2.5 Vertaalstrategieën bij intralinguaal vertalen

Nu we weten welke intralinguïstische en extralinguïstische factoren een rol spelen bij *ne*-deletie, is het ook relevant om de variatie in het gebruik van *ne* te verklaren aan de hand van vertaalstrategieën. Bij interlinguaal vertalen is het vanzelfsprekend dat een vertaler volgens vertaalstrategieën werkt om tot vertaalkeuzes te komen. Wanneer je van de ene taal naar de andere taal vertaalt, ga je namelijk te maken hebben met pragmatische, cultuurgebonden, taalgebonden en tekstspecifieke vertaalproblemen – zoals opgesteld door Nord (2010) - die vragen om oplossingen. De vertaalstrategieën van Chesterman (2010) en Grit (2010) die oplossingen voor vertaalproblemen aandragen, zijn alom bekend in de vertaalwetenschap. Wanneer we echter spreken van intralinguaal vertalen, zijn er ander soort problemen waar een vertaler tegenaan kan lopen. Binnen de literatuur zijn er nog niet veel vertaalstrategieën bekend voor intalinguaal vertalen, maar

sommige strategieën voor interlinguaal vertalen kunnen ook toegepast worden op intralinguaal vertalen.

Kijkend naar ondertiteling, moet er van gesproken tekst geschreven tekst gemaakt worden. Hierbij heb je te maken met lengterestrictie, waardoor het soms nodig is om overbodige zaken weg te laten. Dit soort weglating is dan ook een vertaalstrategie binnen intralinguale vertalingen die parallel loopt aan de interlinguale vertaalstrategie 'Weglating' van Grit (2010) en 'Verandering in explicietheid' van Chesterman (2010). 'Weglating' kan worden onderverdeeld in twee categorieën: gedeeltelijke weglating (condensatie) of totale weglating (verwijdering) (Díaz-Cintas, 2013). Bij condensatie wordt de geschreven tekst ingekort qua woordenaantal en bij verwijdering worden hele gedeeltes van de brontekst achterwege gelaten. Een voorbeeld van condensatie binnen interlinguale ondertitels is te zien in voorbeeld 9, waarbij de eerste zin de uitgeschreven tekst is van de audio die te horen is in *Dix pour cent* en de tweede zin de interlinguale Nederlandse ondertiteling afkomstig van Netflix. In het voorbeeld is te zien dat een letterlijke vertaling 40 tekens zou bevatten, terwijl de ondertiteling er slechts 13 bevat. Luisterend naar het fragment is het logisch dat er voor condensatie gekozen is, aangezien de zin snel door de acteur wordt uitgesproken en er niet veel tijd over is voor meer dan karakters. Voorbeeld 10 geeft weer hoe een zin compleet verwijderd kan worden in de Nederlandse ondertiteling. De vertaling van de zin: "Tu peux la recevoir ?" komt in de ondertiteling van Netflix namelijk helemaal niet voor.

(9) Audio: Vous me pouvez rappeler son prénom ?⁷

(*vertaling: Kunnen jullie zijn voornaam nog eens herhalen?)

Ondertiteling: Hoe heette hij?

(10) Audio: Pardon, il y a une de tes comédiennes, Rebecca Vialle, qui est passée à l'improviste. Tu peux la recevoir ?⁸

(*vertaling: Neem me niet kwalijk, een van je actrices, Rebecca Vialle, is onverwachts langsgekomen. Heb je even tijd voor haar?)

Ondertiteling: Een actrice van jou, Rebecca Vialle, kwam onaangekondigd langs.

De strategieën 'weglating' en 'verandering in explicietheid' vinden echter niet alleen plaats binnen interlinguale ondertitels, maar ook binnen intralinguale ondertitels. Hier is de deletie van het preverbaal *ne* een voorbeeld van. Wanneer *ne* in de audio te horen is, maar er in de ondertiteling een impliciete negatie is toegepast, is er sprake van weglating. Naast weglating kunnen er juist ook elementen worden toegevoegd aan ondertitels die niet in de gesproken tekst te horen zijn (verandering in explicietheid). Hier is explicietering van het preverbaal *ne* dan juist weer een voorbeeld van. Deze toevoeging wordt gedaan wanneer de negatie in de audio impliciet te horen is, terwijl de ondertitels de complete negatie bevatten. Voorbeelden van weglating en toevoeging bij de Franse negatie zullen bij de resultaten en discussie besproken worden.

⁷ *Dix pour cent*, S01E02, 00:00:08,740-00:00:09,700

⁸ *Dix pour cent*, S01E02, 00:10:56,660-00:10:58,260

Zoals eerder besproken, is geconcludeerd dat *ne*-behoud vaker voorkomt in formele contexten. Bij het horen van een impliciete negatie binnen een formele context in de audio, moet er de keuze gemaakt worden of de negatie ook impliciet vertaald wordt of juist expliciet. Hierbij wordt er dus gekozen tussen de strategieën 'weglating' en 'toevoeging'. Een bijkomende factor is in hoeverre de ondertitelaar een situatie formeel acht of juist niet. Volgens Gottlieb (1992) hangen alle vertaalkeuzes af van de context, aangezien de ondertitelaar bepaalt of de cognitieve omgeving van het doelpubliek overeenkomt met die van het bronpubliek (p. 47). Als bij een bepaalde context wordt beslist dat deze formeel is, kan dat als gevolg hebben bij Franse intralinguale ondertiteling dat *ne* wordt behouden. Hierdoor kunnen kijkers gelijk een ander beeld van het al dan niet formele karakter van de dialoog krijgen.

Naar aanleiding van bovenstaande conclusies is het dus interessant om binnen een dataset de negatie binnen informele en formele contexten te vergelijken, waarbij ook gekeken wordt naar de gevallen waarbij *liaison* een rol heeft gespeeld. De initiële hypothese, dat *ne* vaker behouden wordt in intralinguale ondertitels binnen een formele context en *ne* vaker verwijderd wordt in intralinguale ondertitels binnen een informele context, is op basis van deze conclusies dan ook verder onderbouwd.

3 Methode

Voor dit onderzoek zijn de Franse ondertitels van Netflix bij twee Franstalige series geanalyseerd: *Dix pour cent* (de eerste drie afleveringen van het eerste seizoen) en *Lupin* (de vijf afleveringen van het eerste seizoen). *Dix pour cent* is een Franse serie die in 2015 voor het eerst werd uitgezonden door *France 2*⁹ en die te bekijken is op Netflix. *Dix pour cent* bestaat uit vier seizoenen die elk zes afleveringen van ongeveer 52 minuten per stuk bevatten. De tweede serie is *Lupin*; een Franse serie die uit tien afleveringen van gemiddeld 48 minuten bestaat en die is uitgezonden door Netflix. Op 8 januari 2021 zijn de eerste vijf afleveringen gelanceerd en op 11 juni 2021 de tweede vijf afleveringen. De reden dat deze twee series interessant zijn om te bekijken, is dat zij allebei veel dialoog bevatten, waardoor er veel data uit de series te halen valt. Daarnaast is het voor dit onderzoek noodzakelijk dat het corpus bestaat uit series waarvan de dialogen zich in zowel formele als informele contexten afspelen, zodat vergeleken kan worden of de *ne*-deletie vaker voorkomt in dialogen binnen een formele context of binnen een informele context.

Om een zo gelijk mogelijke dataset van beide series te creëren, is ervoor gekozen om het corpus te baseren op het woordenaantal van de ondertitels. Dit woordenaantal kon bepaald worden door de ondertitels uitgeschreven te hebben. Om tijd te besparen zijn de intralinguale ondertitels gedownload van de website opensubtitles.org. Vervolgens zijn deze ondertitels tijdens het bekijken van de series allemaal naast de ondertitels

⁹ Binnen dit onderzoek heb ik me beperkt tot de Franse ondertitels van Netflix bij *Dix pour cent* en niet de eventuele Franse ondertitels van *France 2*.

van Netflix gelegd en waar nodig aangepast, zodat het corpus uiteindelijk bestond uit de ondertitels zoals Netflix deze heeft geüpload. De ondertitels van opensubtitles.org zijn in SRT-formaat gedownload en konden zo bewerkt worden waar nodig. Ze waren in veel gevallen gelijk aan de ondertiteling van Netflix. Het waren voornamelijk woorden aan het begin van de zin die in de ondertiteling van Netflix niet zijn toegevoegd. Dit zal Netflix waarschijnlijk gedaan hebben om kortere ondertitels te creëren, aangezien het om weggelaten woorden gaat die niet veel betekenis aan de zin geven, zoals te zien in voorbeeld 11. De woorden tussen blokhaken zijn de woorden die wel in de ondertiteling van opensubtitles.org stonden, maar niet in die van Netflix. Deze woorden zijn voor dit onderzoek dus uit het corpus gehaald. Daarnaast waren er twee gevallen waarbij de ondertitels van opensubtitles.org een spatie midden in een woord bevatten. Deze spaties zijn verwijderd.

- (11) [Enfin je sais pas,] vous vous rendez compte de ce que vous faites ?¹⁰.
(*vertaling: [Ik weet niet hoor], realiseer je je wel wat je doet?)

Bij *Dix pour cent* wordt gebruik gemaakt van de eerste drie afleveringen van seizoen 1. Het totale woordenaantal van de ondertitels van deze drie afleveringen komt uit op 20.457 woorden. Voor *Lupin* worden de eerste vijf afleveringen gebruikt, waarbij het totale woordenaantal uitkomt op 17.870 woorden.

¹⁰ *Dix pour cent*, S01E02, 00:02:08,820-00:02:10,740

3.1 De analyse van de ondertitels

Nadat alle ondertitels gelijk zijn gemaakt aan de ondertitels van Netflix werden alle negaties in de bestanden met de ondertitels gemarkeerd, zodat duidelijk werd hoeveel gevallen een negatie bevatten. Hierbij werden niet de (bij)zinnen zonder persoonsvorm maar die wel een negatie bevatten meegenomen, omdat deze zinnen gebruikelijk al niet het preverbaal *ne* bevatten. Voorbeelden hiervan zijn de zinnen: “Pas de souci” (*vertaling: Geen zorgen) of “Je pars en vacances au Brésil, pas en retraite¹¹” (*vertaling: Ik ga op vakantie naar Brazilië, niet met pensioen). Daarnaast werden zinnen met alleen het preverbaal *ne*, zoals “N’importe quoi”¹², ook niet meegenomen. Hierbij kan het preverbaal namelijk niet worden weggelaten, aangezien er dan geen vorm van een negatie meer overblijft.

Na het plaatsen van de markeringen werd de audio erbij gehaald en werd er beluisterd of de negaties uit de intralinguale ondertitels overeenkomen met hoe expliciet of impliciet de negaties in de audio worden gezegd. Wanneer ze overeenkwamen werden ze groen gemarkeerd en wanneer ze niet overeenkwamen rood. Vervolgens werd per negatie bekeken of de dialoog zich afspeelde binnen een formele context of binnen een informele context. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het inschatten van een context of deze formeel of informeel is subjectief is. Bij veel gevallen was het gelijk duidelijk of het om een formele of informele context ging. Voorbeelden van veelvoorkomende formele contexten uit de series zijn

¹¹ *Dix pour cent*, S01E01, 00:10:41,470 - 00:10:43,390

¹² *N’importe* laat zich op verschillende manieren vertalen, waardoor het moeilijk is om een Nederlandse vertaling toe te voegen. Aangezien *n’importe* niet wordt meegenomen binnen dit onderzoek, is het niet van belang om mogelijke vertalingen te benoemen. Er waren binnen het corpus 16 gevallen met *n’importe*.

gesprekken met werkgevers en zakelijke relaties en gesprekken met vreemden en vage kennissen. De informele contexten bestonden voornamelijk uit gesprekken tussen collega's, familieleden en mensen die elkaar goed kennen. Het bepalen van de negatie uit de audio of deze expliciet of impliciet te horen is en het bepalen van de context waarbinnen de negatie voorkwam, is door middel van een steekproef gecontroleerd. Hierbij is door iemand anders die de Franse taal machtig is, na het beluisteren van 60 willekeurige negaties, bevestigd dat de negaties goed zijn ingeschat.

Het inschatten of een context formeel of informeel is, heeft niet alleen voor dit onderzoek moeten gebeuren, maar is ook gedaan door de ondertitelaars van de series. Wanneer een ondertitelaar bepaalde contexten bijvoorbeeld formeel inschat, wordt de ondertiteling daarop allicht aangepast. Een andere ondertitelaar zou de context informeler kunnen inschatten. Zelfs binnen een serie kunnen er meerdere ondertitelaars aan het werk zijn geweest, waardoor een verschillend beeld van de dialogen gecreëerd kan worden. Daarom is voor dit onderzoek geprobeerd te achterhalen wie de ondertitelaars zijn geweest bij de gekozen afleveringen. Mocht dit binnen een serie dezelfde ondertitelaar zijn geweest, is duidelijk dat de keuze voor het bepalen van een context niet de resultaten kan beïnvloeden. Bij sommige series en films van Netflix is in de aflevering te zien welke ondertitelaar aan het werk is geweest. Helaas is dit bij *Dix pour cent* en *Lupin* niet het geval. Er is contact opgenomen met Netflix om erachter te komen wie voor de Franse ondertitels hebben gezorgd (of dat het deels spraakherkenning was, waarna iemand de ondertitels bekeken heeft), maar hier is geen gehoor aan gegeven.

Na het bepalen van de context zijn alle negaties uiteindelijk in een tabel gezet. Voor iedere aflevering is er een aparte tabel gemaakt¹³. In elke tabel staat aangegeven of de negatie binnen een formele of informele context heeft plaatsgevonden, of de negatie expliciet of impliciet te horen is in de audio en of deze vervolgens expliciet of impliciet is vertaald in de ondertiteling. Wanneer een sprake was van beïnvloeding door *liaison*, is dit ook aangegeven in de tabel. Bij de bespreking van deze gevallen in de resultaten, zal door middel van het Internationaal Fonetisch Alfabet worden aangetoond hoe *liaison* van invloed kan zijn geweest op keuze voor de *ne*-realisatie.

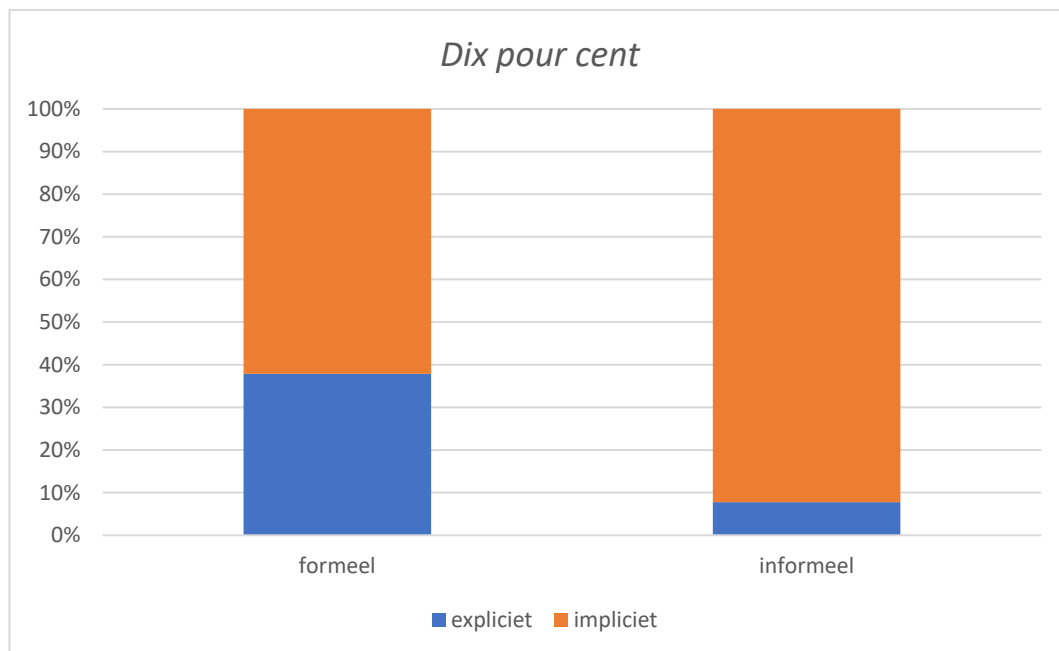
¹³ Alle tabellen kunnen geraadpleegd worden in de bijlagen van deze scriptie.

4 Resultaten

4.1 *Dix pour cent*

Het totaal aantal negaties van de drie afleveringen van *Dix pour cent* komt uit op 495. Hiervan zijn er 412 impliciet te horen (320 binnen een informele context en 92 binnen een formele) en 83 expliciet (27 binnen een informele context en 56 binnen een formele). Deze gegevens zijn overzichtelijk gemaakt in figuur 6.

Figuur 6: procentuele verdeling van het totaal aantal negaties van de drie afleveringen van *Dix pour cent*.

Uit de resultaten blijkt dat de grootste groep bestaat uit impliciete negaties binnen een informele context. Voorbeeld 12 en 13 laten ondertitels uit deze categorie zien. Hierbij is *ne* dus niet te horen in de audio en bevat de ondertitel het preverbaal ook niet.

(12) Je veux plus entendre tout ça, OK ?¹⁴

(*vertaling: Ik wil er niets meer over horen, oké?)

(13) Tu réponds pas à Cécile de France, Gabriel ?¹⁵

(*vertaling: Ga je Cécile de France niet antwoorden, Gabriel?)

De groep die volgt bestaat uit de impliciete negaties binnen een formele context (voorbeeld 14 en 15). Hierbij bevatten de audio en de ondertitels het preverbaal dus ook niet, maar speelde de dialoog zich nu af binnen een formele context.

(14) J'ai pas le droit de trop en dire.¹⁶

(*vertaling: Ik mag er niet te veel over zeggen.)

(15) Vous pouvez pas tout envoyer balader comme ça.¹⁷

(*vertaling: U kunt het niet zomaar allemaal opgeven.)

Vervolgens zien we de expliciete negaties binnen een formele context (voorbeeld 16 en 17). De sprekers en de ondertitels behouden hierbij *ne* in dialogen binnen een formele context.

(16) Je ne suis pas Samuel.¹⁸

(*vertaling: Ik ben Samuel niet.)

(17) Mais elle n'a pas besoin de savoir ça.¹⁹

(*vertaling: Maar dat hoeft zij niet te weten.)

¹⁴ *Dix pour cent*, S01E01, 00:13:26,750-00:13:28,670

¹⁵ *Dix pour cent*, S01E01, 00:06:01,750-00:06:04,070

¹⁶ *Dix pour cent*, S01E01, 00:03:11,590-00:03:13,630

¹⁷ *Dix pour cent*, S01E02, 00:02:05,380-00:02:07,340

¹⁸ *Dix pour cent*, S01E01, 00:53:30,150-00:53:33,070

¹⁹ *Dix pour cent*, S01E01, 00:35:43,950-00:35:46,070

De kleinste groep bestaat uit de expliciete negaties binnen een informele context (voorbeeld 18 en 19). Hier is dus sprake van *ne*-behoud in de audio en ondertitels tijdens een informele dialoog.

(18) Non, Gabriel, tu ne peux pas toujours "rattraper le coup".²⁰

(*vertaling: Nee, Gabriël, je kunt niet altijd alles "goedmaken".)

(19) Je ne l'ai pas démarché.²¹

(*vertaling: Ik heb haar niet benaderd.)

In totaal zijn er 16 gevallen waarbij de ondertitelaar afwijkt van de negatie die in de audio te horen is. Bij 13 gevallen toont de ondertiteling een expliciete negatie, terwijl de negatie in de audio impliciet te horen is. Deze negaties spelen zich bij zes gevallen binnen een formele context af en bij zeven gevallen binnen een informele context. Voorbeeld 20 en 21 laten twee gevallen zien waarbij de audio een impliciete negatie bevat en de ondertiteling een expliciete. Bij de overige drie gevallen gebeurt het tegenovergestelde: de ondertiteling toont een impliciete negatie, terwijl in de audio een expliciete negatie te horen is (voorbeeld 22 en 23). Van deze drie gevallen speelt er een zich af binnen een formele context en twee binnen een informele context.

Bij al deze gevallen waarin de ondertiteling afwijkt van de audio is geen sprake van *liaison* waardoor de ondertitelaar het minder goed had kunnen verstaan.

(20) Audio: Estime-toi heureuse que Mathias en ait pas parlé à Gabriel.²²

²⁰ *Dix pour cent*, S01E03, 00:01:15,760-00:01:19,040

²¹ *Dix pour cent*, S01E02, 00:06:52,580-00:06:54,940

²² *Dix pour cent*, S01E01, 00:40:14,510-00:40:16,910

Ondertiteling : Estime-toi heureuse que Mathias n'en ait pas parlé à Gabriel.

(*vertaling: Wees blij dat Mathias het niet aan Gabriel niet heeft verteld.)

- (21) Audio: Mais vous avez pas de famille.²³

Ondertiteling : Mais vous n'avez pas de famille.

(*vertaling: Maar u heeft geen gezin.)

- (22) Audio: Tu veux rien me donner, il n'y a pas de souci, je me sers toute seule.²⁴

Ondertiteling: Tu veux rien me donner, y a pas de souci, je me sers toute seule.

(*vertaling: Geen probleem als je me niets wilt geven, ik regel het zelf wel.

- (23) Audio: Non. Ce n'est ni le lieu ni le moment.²⁵

Ondertiteling: Non. C'est ni le lieu ni le moment.

(*vertaling: Nee. Dit is noch de juiste plaats noch het moment.

Er zijn 13 gevallen waarbij er wel sprake is van *liaison* waardoor het niet goed te horen is of de audio een expliciete of impliciete negatie bevat. In voorbeeld 24 is zo'n geval te zien waarbij de ondertitelaar heeft gekozen voor een impliciete negatie, terwijl deze ook expliciet had kunnen zijn. De expliciete

²³ *Dix pour cent*, S01E02, 00:01:54,180-00:01:55,460

²⁴ *Dix pour cent*, S01E01, 00:25:26,350-00:25:28,270

²⁵ *Dix pour cent*, S01E02, 00:04:54,460-00:04:56,860

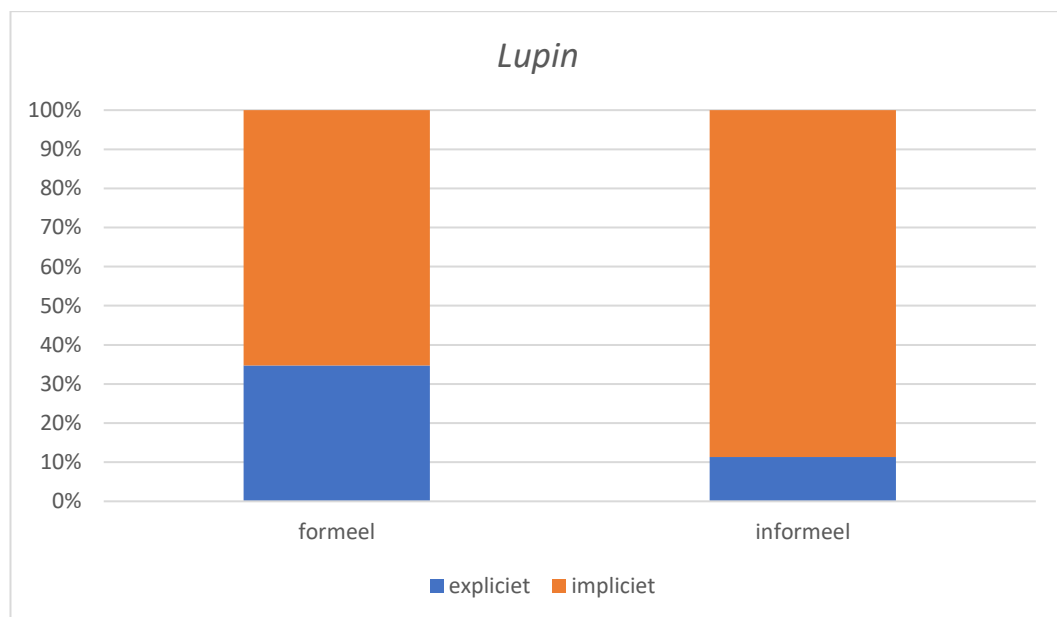
variant: “On n’*en* a pas” [ɔ̃ nã̃_ a pa] wordt namelijk op dezelfde manier uitgesproken als de impliciete variant: “On *en* a pas” [ɔ̃_ã̃_ a pa].

(24) Ondertiteling: On en a pas.²⁶

(*vertaling: Dat hebben we niet.)

4.2 *Lupin*

Het totaal aantal negaties van de vijf afleveringen van *Lupin* komt uit op 370. Hiervan zijn er 295 impliciet (203 binnen een informele context en 92 binnen een formele) te horen en 75 expliciet (26 binnen een informele context en 49 binnen een formele). Deze gegevens zijn overzichtelijk gemaakt in figuur 7.

Figuur 7: procentuele verdeling van het totaal aantal negaties van de vijf afleveringen van *Lupin*.

²⁶ *Dix pour cent*, S01E01, 00:03:20,740-00:03:21,780

Uit de resultaten blijkt dat de grootste groep bestaat uit impliciete negaties binnen een informele context. Voorbeeld 25 en 26 laten ondertitels uit deze categorie zien. Hierbij is *ne* dus niet te horen in de audio en bevat de ondertitel het preverbaal ook niet.

(25) Je suis pas le père idéal.²⁷

(*vertaling: Ik ben niet een ideale vader.)

(26) Je dis pas ça, mais bon...²⁸

(*vertaling: Dat zeg ik niet, maar goed...)

De groep die volgt bestaat uit de impliciete negaties binnen een formele context (voorbeeld 27 en 28). Hierbij bevatten de audio en de ondertitels het preverbaal dus ook niet, maar speelde de dialoog zich nu af binnen een formele context.

(27) Parfait. Allez-y, je vous retiens pas.²⁹

(*vertaling: Perfect. Aan de slag dan maar, ik houd jullie niet langer op.)

(28) Quand ils ont pas fini le travail, ils reviennent.³⁰

(*vertaling: Als ze de klus nog niet geklaard hebben, komen ze terug.)

Vervolgens zien we de expliciete negaties binnen een formele context (voorbeeld 29 en 30). De sprekers en de ondertitels behouden hierbij *ne* binnen een formele context.

²⁷ *Lupin*, S01E01, 00:03:40,680-00:03:43,520

²⁸ *Lupin*, S01E02, 00:02:10,960-00:02:12,920

²⁹ *Lupin*, S01E04, 00:13:18,000-00:13:20,600

³⁰ *Lupin*, S01E05, 00:09:46,560-00:09:49,440

- (29) Je l'avoue, je ne m'attendais pas à un acquéreur comme vous.³¹
(*vertaling: Ik moet toegeven dat ik geen koper zoals u had verwacht.)
- (30) Et ma femme ne doit pas le savoir.³²
(*vertaling: En dat mag mijn vrouw niet weten.)

De kleinste groep bestaat uit de expliciete negaties binnen een informele context (voorbeeld 31 en 32). Hier is dus sprake van *ne*-behoud in de audio en ondertitels tijdens een informele dialoog.

- (31) Je te garantis que ce collier n'a jamais été démonté.³³
(*vertaling: Ik garandeer je dat deze ketting nooit uit elkaar is gehaald.)
- (32) Non. Elle n'y est pas.³⁴
(*vertaling: Nee. Daar is ze niet.)

In totaal zijn er 28 gevallen waarbij de ondertitelaar afwijkt van de negatie die in de audio te horen is. Bij 26 gevallen toont de ondertiteling een expliciete negatie, terwijl de negatie in de audio impliciet te horen is. Deze negaties spelen zich in 18 gevallen binnen een formele context af en bij acht gevallen binnen een informele context. Voorbeeld 33 en 35 laten twee gevallen zien waarbij de audio een impliciete negatie bevat en de ondertiteling een expliciete. Bij de overige twee gevallen gebeurt het tegenovergestelde: de ondertiteling toont een impliciete negatie, terwijl in de

³¹ *Lupin*, S01E01, 00:25:16,080-00:25:19,200

³² *Lupin*, S01E03, 00:35:45,800 -00:35:47,680

³³ *Lupin*, S01E02, 00:01:41,600-00:01:44,600

³⁴ *Lupin*, S01E04, 00:05:03,200-00:05:06,080

audio een expliciete negatie te horen is (voorbeeld 35 en 36). Deze twee gevallen spelen zich af binnen een informele context.

(33) Audio: Vous voulez pas savoir.³⁵

Ondertiteling: Vous ne voulez pas savoir.

(*vertaling: Dat wilt u niet weten.)

(34) Audio: Ah. Michael est pas là ?³⁶

Ondertiteling: Ah. Michael n'est pas là ?

(*vertaling: O, is Michael er niet?)

(35) Audio: On ne peut pas laisser se mec se barrer !³⁷

Ondertiteling: Le laissez pas se barrer !

(*vertaling: We kunnen hem niet laten ontsnappen!)

(36) Audio: Ne me dis pas que tu veux l'appeler Maurice, hein ?³⁸

Ondertiteling: On l'appelle pas Maurice, hein ?

(*vertaling: Zeg me niet dat je hem Maurice wilt noemen, hè?)

Er zijn 7 gevallen waarbij er wel sprake is van *liaison* waardoor het niet goed te horen is of de audio een expliciete of impliciete negatie bevat. In voorbeeld 37 is zo'n geval te zien waarbij de ondertitelaar heeft gekozen voor een expliciete negatie, terwijl deze ook impliciet had kunnen zijn. De expliciete variant: "On n'avait pas" [ɔ̃navɛ pa] wordt namelijk op dezelfde manier uitgesproken als de impliciete variant: "On avait pas" [ɔ̃n_ avɛ pa].

³⁵ *Lupin*, S01E05, 00:08:22,040-00:08:25,040

³⁶ *Lupin*, S01E03, 00:03:24,840-00:03:26,280

³⁷ *Lupin*, S01E02, 00:10:27,680-00:10:30,080

³⁸ *Lupin*, S01E05, 00:35:36,840-00:35:38,640

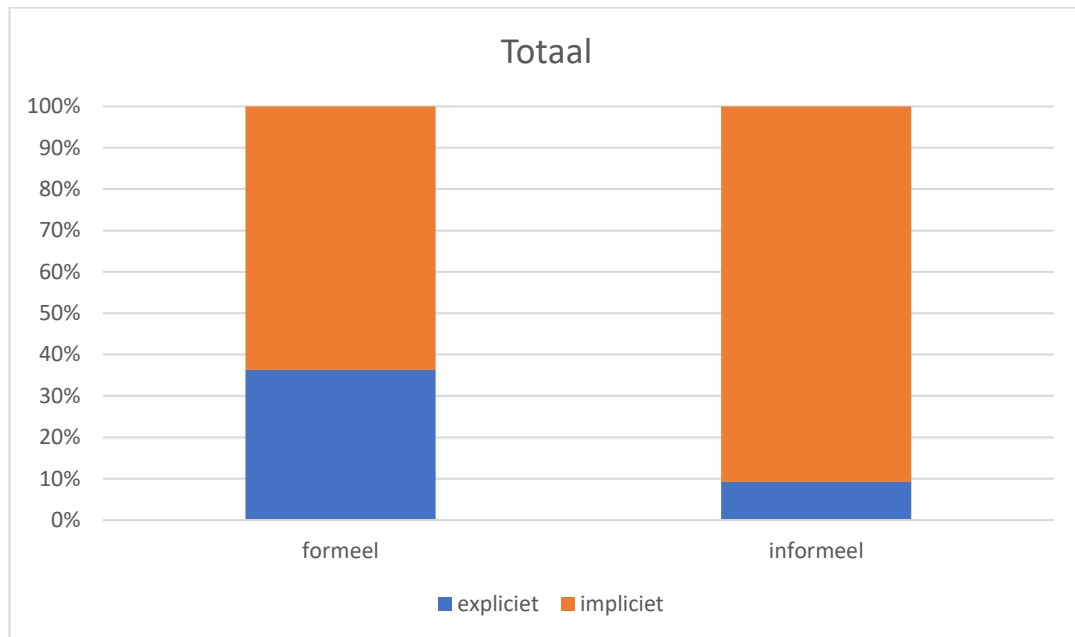
(37) Ondertiteling: On n'avait pas le son, mais à l'image on aurait dit que le suspect et vous...³⁹

(*vertaling: We konden het niet horen, maar het leek alsof de verdachte en u...)

4.3 Totaal

De resultaten van de twee series waren qua aantallen redelijk gelijk aan elkaar. Bij allebei bestond de grootste groep uit impliciete negaties binnen informele contexten. Bij *Dix pour cent* bestond deze groep uit ruim honderd negaties meer (320 en *Lupin* 203). De impliciete negaties binnen formele contexten hadden bij de series een gelijk aantal (92). Daarna volgde de groep expliciete negaties binnen formele contexten. Dit aantal was bij *Dix pour cent* 56 en bij *Lupin* 49. Tot slot de expliciete negaties binnen informele contexten; deze vormden bij beide series de kleinste groep en hadden een bijna gelijk aantal: *Dix pour cent* 27 en *Lupin* 26. Wanneer we de resultaten van *Dix pour cent* en *Lupin* bij elkaar optellen, komt dit corpus uit op een totaal van 865 negaties. Hiervan zijn 707 negaties impliciet te horen in de audio en 158 negaties expliciet. Van de impliciete negaties speelden 523 zich af binnen een informele context en 184 binnen een formele context. Van de expliciete negaties speelden 53 zich af binnen een informele context en 105 binnen een formele context. Deze gegevens zijn overzichtelijk gemaakt in figuur 8.

³⁹ *Lupin*, S01E02, 00:19:14,040-00:19:17,960

Figuur 8: procentuele verdeling van het totaal aantal negaties van het corpus.

Uit dit overzicht is af te lezen dat *ne*-deletie vaker voorkomt in dialogen binnen informele contexten en *ne*-behoud vaker in dialogen binnen formele contexten. In totaal zijn er 44 gevallen geweest waarbij de negatie in de ondertiteling afwijkt van de negatie die in de audio te horen is. Het gaat hier om 39 gevallen waarbij de ondertiteling een expliciete negatie bevat, terwijl de audio een impliciete bevat. Hiervan speelden zich er 18 binnen een formele context af en acht binnen een informele context. Bij de overige vijf gevallen bevat de ondertiteling een impliciete negatie, terwijl de audio een expliciete bevat. Hiervan speelden zich er twee binnen een formele context af en drie binnen een informele.

5 Discussie

Uit de bestudeerde intralinguale ondertitels blijkt dat de meeste negaties impliciet te horen zijn in de audio (707 tegenover 158 expliciete negaties). Dat *ne* zo vaak wordt weggelaten in de dialogen tussen de acteurs, is te verklaren aan de hand van de besproken literatuur waarin uit onder andere Ashby (1981) en Martineau & Mougeon (2003) bleek dat *ne*-deletie bijna overal onder Franssprekenden te horen is. Deze variatie in het gebruik van *ne* die te horen is in de spreektaal, is dus ook overgenomen in de scripts van de series *Dix pour cent* en *Lupin*. Vervolgens is de *ne*-deletie niet alleen merkbaar in de audio, maar ook in de intralinguale ondertitels van de series. In veel gevallen komen de negaties uit de ondertitels overeen met de negaties die te horen zijn in de audio. Dat wil zeggen dat wanneer de negatie expliciet te horen is in de audio, deze ook expliciet te lezen is in de ondertitel. Hieruit kan opgemaakt worden dat de variatie in het gebruik van *ne* niet alleen een fenomeen is uit de spreektaal, maar dat deze ook voorkomt in geschreven tekst.

Ondanks dat de negaties uit de ondertitels vaak overeenkomen met de audio, zijn er een paar negaties op te merken waarbij dit niet het geval is. Van de 865 negaties in totaal zijn er 44 waarbij de ondertiteling niet overeenkomt met de audio. Bij het grootste gedeelte van deze gevallen (39) heeft de ondertitelaar gekozen voor een expliciete negatie, terwijl in de audio een impliciete negatie te horen is. Bij de overige 5 gevallen heeft de ondertitelaar dus gekozen voor een impliciete negatie, terwijl in de audio een expliciete negatie te horen is. Zoals besproken in de literatuurstudie, valt het expliciteren en impliciteren van de negaties in de ondertitels onder de vertaalstrategieën 'weglating' van Grit (2010) en 'verandering in

explicietheid' van Chesterman (2010). Dat er soms in de ondertitels wordt gekozen voor *ne*-behoud terwijl de audio een impliciete negatie bevat, kan liggen aan het feit dat *ne*-deletie op dit moment toch nog meer een fenomeen is binnen de spreektaal dan binnen geschreven tekst. Echter, er zijn zo veel gevallen binnen dit corpus waarbij wel voor *ne*-deletie is gekozen, dat deze verklaring niet heel waarschijnlijk lijkt. Een andere mogelijke verklaring kan gevonden worden in ander corpusonderzoek naar de explicietheid van een variatie binnen vertalingen: onderzoek naar de optie om in het Engels het onderschikkende voegwoord *that* weg te laten. In onderstaande voorbeelden wordt getoond hoe *that* weggelaten kan worden.

(38) She said that she would come.

Ze zei dat ze zou komen

(*vertaling: 'Ze zei dat ze zou komen.')

(39) She said \emptyset she would come.

Ze zei \emptyset ze zou komen.

(*vertaling: 'Ze zei dat ze zou komen.')

Vertalers kunnen bij hun vertalingen in het Engels kiezen voor het weglaten van *that*, maar Kruger (2019) stelt dat het voor hen een veiligere keuze kan zijn om juist vast te houden aan correcte taal. De expliciete vorm komt namelijk vaker voor en door te kiezen voor het behouden van *that* lopen vertalers minder snel het risico dat men hun vertaling niet formeel of correct genoeg vindt. Als dit het geval is bij *that*, kan een redelijk logische parallel erop wijzen dat ondertitelaars bij intralinguale vertalingen eerder kiezen voor de expliciete vorm van de Franse negatie dan voor de impliciete vorm, om zo een minder groot risico te lopen. Deze aanname wordt ondersteund door Becher die stelt dat vertalers een gemeenschappelijke neiging hebben

om risico's te vermijden, waardoor ze een algemene regel lijken te volgen die zegt: "Bij twijfel, wees expliciet" (2011, p. 75). De impliciete vorm van *ne* is binnen geschreven tekst nog minder gebruikelijk dan de expliciete vorm, waardoor ondertitelaars een risico lopen wanneer ze *ne* weglaten. Het risico dat men een vertaling niet formeel of correct genoeg vindt, wordt ondersteund door de *translation norms* van Chesterman (1997). Hij stelt met zijn *expectancy norm* dat lezers van een vertaling de verwachting hebben dat deze 'geschikt' of 'acceptabel' is (p. 65). Hierdoor zouden de ondertitelaars van *Dix pour cent* en *Lupin* dus bewust kunnen kiezen voor een expliciete negatie in de intralinguale ondertitel, terwijl deze impliciet te horen is in de audio. De veronderstelling dat ondertitelaars bewust *ne* behouden omdat zij denken dat het publiek dit van hen verwacht, is echter niet te bewijzen zonder dat zij iedere vertaalkeuze verantwoorden.

Naast het feit dat het kiezen voor de expliciete vorm van de negatie een veiligere optie is, is het ook een eenvoudigere optie. Er kunnen namelijk geen misverstanden of onduidelijkheden ontstaan bij een expliciete negatie, aangezien de lezer van de ondertiteling zelf niets hoeft in te vullen. Bij een impliciete negatie moet de lezer, volgens de definitie van Becher die in het theoretisch kader is besproken, namelijk zelf de ontbrekende informatie aanvullen. Voor iemand die erg bekend is met de Franse taal zal dit geen probleem zijn, maar voor iemand die bijvoorbeeld bezig is met het leren van het Frans zal een impliciete negatie in de ondertiteling vraagtekens kunnen oproepen. Het vervolgens moeten nadenken over de impliciete vorm van de negatie kost meer cognitieve energie dan wanneer de negatie al expliciet geschreven stond. Een expliciete negatie is dus een veiligere optie voor de ondertitelaar en een eenvoudigere te lezen optie voor de kijker.

6 Conclusie

In dit onderzoek is er geprobeerd een antwoord te geven op de vraag hoe de Franse negatie voorkomt in de intralinguale ondertitels bij de series *Dix pour cent* (aflevering 1-3 van seizoen 1) en *Lupin* (aflevering 1-5 van seizoen 1).

Hierbij is corpusonderzoek gebruikt om de volgende gestelde onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden: “Hoe verschilt *ne*-deletie in intralinguale ondertitels binnen formele en informele contexten?” Op basis van anekdotisch bewijs is de hypothese gesteld dat in intralinguale ondertitels *ne* binnen een formele context vaker behouden wordt en dat *ne* binnen een informele context vaker verwijderd wordt.

Uit de literatuurstudie bleek dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan waarin geprobeerd is om de factoren die van invloed zijn op *ne*-deletie binnen spreektaal te achterhalen. Uit die onderzoeken kwam één factor naar voren die door meerdere studies bevestigd werd als zijnde van invloed op *ne*-deletie: de context waarbinnen de negatie uit de dialoog voorkomt. Een informele context bevordert *ne*-deletie, terwijl een formele context juist zorgt voor het behoud van *ne*.

De voorgaande studies hebben steeds onderzoek gedaan naar de variatie in het gebruik van *ne* binnen allerlei vormen van gesproken taal. Het interessante aan dit onderzoek is dat de variatie binnen intralinguale ondertitels is bestudeerd, waardoor het met deze vorm van vertaling mogelijk is om zowel de bron- als de doelttekst tegelijk te kunnen analyseren. In dit onderzoek is daarom niet alleen gekeken naar de variatie in het gebruik van *ne* binnen de bestudeerde ondertitels, maar ook hoe deze zich verhoudt tot de variatie in het gebruik van *ne* die in de audio te horen is.

Uit de resultaten blijkt dat er variatie te vinden is in het gebruik van *ne* binnen de intralinguale ondertitels van *Dix pour cent* en *Lupin*. Zowel impliciete als expliciete negaties komen voor, maar ze verschillen wel in frequentie. Impliciete negaties vinden veel vaker plaats dan expliciete negaties (707 om 158). De variatie in het gebruik van *ne* gebeurt binnen zowel de formele als binnen de informele contexten van de series, maar duidelijk is dat *ne*-behoud vaker voorkomt binnen formele contexten en *ne*-deletie vaker binnen informele contexten. Opvallend is dat er 44 gevallen zijn waarbij de toegepaste negatie in de ondertiteling afwijkt van de negatie die in de audio te horen is. Hierbij is er voornamelijk sprake van een expliciete negatie die in de ondertitel is toegepast, terwijl de negatie impliciet te horen is in de audio. In deze gevallen is er dus voor gekozen om het preverbaal *ne* toe te voegen aan de vertaling, terwijl *ne*-deletie een veelvoorkomend fenomeen binnen de spreektaal is, en er op deze manier meer tekens in de ondertitels worden gebruikt. Of hiervoor gekozen is om de vertaling 'correcter' of 'acceptabeler' te maken, zal alleen duidelijk worden wanneer dit wordt bevestigd door de ondertitelaar zelf. Daarmee is gelijk een eerste punt benoemd waarin dit onderzoek beperkt is. Daarnaast moet benoemd worden dat hoewel er zo veel mogelijk negaties bestudeerd zijn, de resultaten niet generaliseerbaar zijn voor alle interlinguale ondertitels bij Franse series. De resultaten waren wel naar verwachting, maar uitgebreider onderzoek met een groter corpus is nodig om een generaliseerbaar antwoord te kunnen geven.

Bij deze scriptie was het niet de bedoeling om een linguïstische studie van standaardtaal en normering naar dialecten toe te gaan bekijken. Binnen de dataset was namelijk geen materiaal gevonden dat een invloed van dialecten ondersteunt. Bij verder onderzoek zou het daarom interessant zijn

om, naast een groter corpus, data op te nemen waarin het aspect van dialecten uitgewerkt kan worden. Daarnaast is *ne*-deletie als mogelijke *intersemiotic redundancy*, zoals opgesteld door Gottlieb (1994, p. 273) niet onderzocht. *Ne*-deleties zouden kunnen voorkomen op andere momenten die binnen deze dataset niet zijn gemeten, omdat ze over de semiotische grens vielen.

Het onderzoeksontwerp dat in deze scriptie is gebruikt, kan opnieuw gebruikt worden in verder onderzoek naar *ne*-deletie binnen intralinguale ondertitels met ander bronmateriaal. Wanneer er bijvoorbeeld bronmateriaal gebruikt wordt waarin dialecten een rol spelen in de dialoog, kan hetzelfde systeem gebruikt worden waarbij alle negaties worden gemarkeerd en vervolgens in een vergelijkbare tabel gezet worden om de resultaten te analyseren. Onderzoek naar *ne*-deletie binnen intralinguale ondertitels van het Québec-Frans zouden interessant zijn om te onderzoeken, aangezien uit de literatuurstudie bleek dat *ne* in de spreektaal van het Québec-Frans bijna categorisch afwezig lijkt te zijn (vgl. Sankoff & Vincent, 1980). Ook bij verder onderzoek met een andere brontaal dan het Frans waarbij de Franse interlinguale ondertitels worden geanalyseerd op *ne*-realisatie, kan het onderzoeksontwerp uit deze scriptie deels gebruikt worden. Het aspect waarbij de vergelijking tussen de te horen negatie en de toegepaste negatie uit de ondertitel gemaakt wordt, vervalt dan aangezien er geen Franse negatie te horen is, maar de negatie van een andere brontaal. Een corpus met een andere brontaal dan het Frans zou interessant zijn om te onderzoeken, aangezien de ondertitelaar bij het kiezen voor *ne*-deletie of *ne*-behoud dan niet beïnvloed kan worden door de *ne*-realisatie uit de audio.

De conclusie van dit onderzoek is dat *ne*-deletie vaker voorkomt binnen informele contexten en *ne*-behoud vaker in formele contexten in

intralinguale ondertitels bij de series *Dix pour cent* en *Lupin*. Hiermee is de hypothese bevestigd die aan het begin van het onderzoek is gesteld. Met dit onderzoek is aangetoond dat hoewel *ne*-deletie in de literatuur wordt omschreven als een fenomeen binnen de spreektaal, *ne* ook al weggelaten wordt in geschreven vormen van vertalingen: in intralinguale ondertitels. Daarmee opent deze scriptie hopelijk de weg naar verdere onderzoeken of scripties binnen de vertaalwetenschap die *ne*-deletie binnen vertalingen willen onderzoeken.

7 Literatuurlijst

- Armstrong, N. (2001). *Social and Stylistic Variation in Spoken French : A Comparative Approach*. John Benjamins Publishing Co.
- Ashby, W. J. (1976). The loss of the negative morpheme, *ne*, in parisian french. *Lingua*, 39(1), 119–137. [https://doi.org/10.1016/0024-3841\(76\)90060-7](https://doi.org/10.1016/0024-3841(76)90060-7)
- Ashby, W. (1981). The loss of the negative particle *ne* in French: A syntactic change in progress. *Language*, 57(3), 674–687. <https://doi.org/10.2307/414345>
- Becher, V. (2011). *Explicitation and implicitation in translation: A corpus-based study of English-German and German-English translations of business texts* [Dissertatie, Universiteit Hamburg]. Geraadpleegd op 28 april 2023, van <https://ediss.sub.uni-hamburg.de/handle/ediss/4186>
- Blattner, G. & Williams, L. (2011). L'emploi variable du *ne* dans le discours électronique synchrone : une étude variationniste en temps apparent. *Langage et société*, 138(4), 109-129. <https://doi.org/10.3917/ls.138.0109>
- Chesterman, A. (1997). *Memes of translation : the spread of ideas in translation theory* (Ser. Benjamins translation library, 22). Benjamins.
- Chesterman, A. (2010). Vertaalstrategieën: een classificatie. In T. Naaijken et al. (Reds.), *Denken over vertalen. Tekstboek vertaalwetenschap* (pp. 153-172). Nijmegen: Vantilt.
- Coveney, A. (1996). *Variability in spoken French: A sociolinguistic study of interrogation and negation*. Exeter: Elm Bank.

- Deng, D. (2018). Acquiring the social variation: the case of the NE deletion in the speech of the L2 speakers of French in France. In J. Angkapanichkit (Red.), *Carrefours interculturels : Connexions entre langue, culture et éducation/Cultural Crossroads: Interconnectedness of Language, Culture en Education* (pp. 22-34). Frankrijk, Parijs.
- De Sutter, G., & Delaere, I. (2019). Grenzeloze communicatie : over het belang en de alomtegenwoordigheid van vertalen, tolken en wetenschap. In G. de Sutter & I. Delaere (Reds.), *In balans : een inleiding tot vertaal- en tolkwetenschap* (pp. 18–37). Leuven / Den Haag: Acco.
- Dewaele, J.-M. (2004). Retention or omission of the *ne* in advanced French interlanguage: The variable effect of extralinguistic factors. *Journal of Sociolinguistics*, 8, 433–450. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9841.2004.00268.x>
- Díaz-Cintas, J. (2013). Subtitling: Theory, practice and research. In C. Millán & F. Bartrina (Reds.), *The Routledge Handbook of Translation Studies* (pp. 273–287). Routledge.
- Gaatone, D. (1971). *Étude descriptive du système de la négation en français contemporain*. Geneva: Droz.
- Gambier, Y. (2013). The position of audiovisual translation studies. In C. Millán & F. Bartrina (Reds.), *The Routledge handbook of translation studies* (pp. 45–59). Routledge.
- Gottlieb, H. (1994). Subtitling: people translating people. In C. Dollerup & A. Lindegaard (Reds.), *Teaching Translation and Interpreting 2: Insights, aims and visions*. (pp. 261-274). John Benjamins.

- Gottlieb, H. (1992). Subtitling a new university discipline. In Dollerup et al. (Reds.), *Teaching translation and interpreting: training talent and experience: papers from the first language international conference, Elsinore, Denmark*, (pp. 161-170). John Benjamins.
- Grit, D. (2010). De vertaling van realia. In T. Naaijkens et al. (Reds.), *Denken over vertalen. Tekstboek vertaalwetenschap* (pp. 189-196). Nijmegen: Vantilt.
- Hoetink, H. (2020, 9 januari). Taalterm: Cliticum. *Taaleidoscoop*. Geraadpleegd op 21 mei 2023, van <https://taaleidoscoop.nl/blog/tvdw-cliticum/>
- Jakobson, R. (1959). On linguistic aspects of translation. In A. Fang, & R.A. Brower (Reds.), *On translation* (pp. 232-239). Boston: Harvard University Press.
- Jespersen, O. (1917). *Negation in english and other languages* (Ser. Historisk-filologiske meddelelser, 1: 5). Luno.
- Kruger, H. (2019). *That again: A multivariate analysis of the factors conditioning syntactic explicitness in translated English. Across Languages and Cultures*, 20(1), 1-33. <https://doi.org/10.1556/084.001>
- Langenbach, I., & Schieveen, A. van. (2015). *Frans voor mij*. (H. Pel & H. Lindijer, Eds.) (1e druk). Intertaal.
- Li, M. (2016). *An Investigation into the Differential Effects of Subtitles (First Language, Second Language, and Bilingual) on Second Language Vocabulary Acquisition* [Thesis, University of Edinburgh]. Geraadpleegd op 11 juni 2023, van <http://hdl.handle.net/1842/22013>

- Martineau, F., & Mougeon, R. (2003). A sociolinguistic study of the origins of *ne* deletion in European and Quebec French. *Language*, 79, 118–152.
<https://www.jstor.org/stable/4489387>
- Meisner, C (2010). A Corpus Analysis of Intra- and Extralinguistic Factors triggering *ne*-Deletion in Phonic French. In Neveu et al. (Reds.), *Congrès Mondial de Linguistique Française - CMLF 2010*. (pp. 1943-1962). Parijs: Institut de Linguistique Française.
<https://doi.org/10.1051/cmlf/2010091>
- Nord, C. (2010). Tekstanalyse en de moeilijkheidsgraad van een vertaling. In T. Naaijken et al. (Reds.), *Denken over vertalen. Tekstboek vertaalwetenschap* (pp. 145-152). Nijmegen: Vantilt.
- Olohan, M., & Baker, M. (2000). Reporting that in translated english. evidence for subconscious processes of explicitation? *Across Languages and Cultures*, 1(2), 141–158. <https://doi.org/10.1556/Acr.1.2000.2.1>
- OpenSubtitles (z.d.). *Call My Agent! Seizoen 1 ondertitels*. Geraadpleegd op 14 oktober 2022, van <https://www.opensubtitles.org/nl/search/sublanguageid-all/pimdbid-4277922/season-1>
- OpenSubtitles (z.d.). *Lupin Seizoen 1 ondertitels*. Geraadpleegd op 14 oktober 2022, van <https://www.opensubtitles.org/nl/search/sublanguageid-all/pimdbid-2531336/season-1>
- Pohl, J. (1968). *Ne* dans le français parlé contemporain : les modalités de son abandon. *Actas del XI Congreso Internacional de Lingüística y Filología Románicas*, vol. 3, 1343-1360.

- Sankoff, G. & Vincent, D. (1980). 14. The Productive Use of *ne* in Spoken Montréal French. In G. Sankoff (Red.), *The Social Life of Language* (pp. 295-310). Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Van Compernelle, R. A., & Williams, L. (2009). Variable omission of *ne* in real-time French chat: A corpus-driven comparison of educational and non-educational contexts. *Canadian Modern Language Review*, 65(3), 413-440. <https://doi.org/10.3138/cmlr.65.3.413>
- Van Beveren, A., De Sutter, G., & Colleman, T. (2019). The Mechanisms Behind Increased Explicitness in Translations: A Multifactorial Corpus Investigation of the Om-Alternation in Translated and Original Dutch. In L. Vandevoorde et al. (Reds.), *New Empirical Perspectives on Translation and Interpreting* (pp. 38-66). Routledge.
- Verlinde, S., Janssens, K., & Ostyn, S. (2022). *Frans in 2500 woorden: vocabulaire voor zelfstudie*. LannooCampus.

8 Bijlagen

Dix pour cent S01E01				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	formeel	impliciet	impliciet	
2	formeel	impliciet	impliciet	
3	formeel	expliciet	expliciet	
4	formeel	expliciet	expliciet	
5	informeel	impliciet	impliciet	
6	informeel	impliciet	impliciet	
7	informeel	impliciet	impliciet	
8	informeel	impliciet	impliciet	
9	formeel	impliciet	impliciet	
10	formeel	expliciet	expliciet	
11	informeel	impliciet	impliciet	
12	informeel	impliciet	expliciet	
13	informeel	impliciet	impliciet	
14	informeel	impliciet	impliciet	
15	informeel	impliciet	impliciet	
16	informeel	impliciet	impliciet	
17	formeel	impliciet	impliciet	
18	formeel	impliciet	impliciet	
19	formeel	impliciet	impliciet	
20	informeel	impliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	

23	informeel	impliciet	impliciet	
24	informeel	impliciet	impliciet	
25	informeel	impliciet	impliciet	
26	informeel	impliciet	impliciet	
27	informeel	impliciet	impliciet	
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	impliciet	impliciet	
33	informeel	impliciet	impliciet	
34	informeel	impliciet	impliciet	
35	informeel	impliciet	impliciet	
36	informeel	impliciet	impliciet	
37	informeel	impliciet	impliciet	
38	informeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	formeel	impliciet	impliciet	
41	formeel	impliciet	impliciet	
42	formeel	impliciet	expliciet	
43	formeel	impliciet	impliciet	
44	formeel	impliciet	expliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	impliciet	impliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	✓

49	informeel	impliciet	impliciet	
50	informeel	impliciet	impliciet	
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	informeel	expliciet	expliciet	
53	informeel	expliciet	expliciet	
54	informeel	impliciet	impliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	impliciet	
59	informeel	impliciet	impliciet	
60	informeel	impliciet	impliciet	
61	informeel	impliciet	impliciet	
62	informeel	impliciet	impliciet	
63	formeel	impliciet	impliciet	
64	formeel	impliciet	impliciet	
65	informeel	impliciet	impliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	
67	informeel	impliciet	impliciet	
68	informeel	impliciet	impliciet	
69	informeel	impliciet	impliciet	
70	formeel	expliciet	impliciet	
71	formeel	impliciet	impliciet	
72	formeel	impliciet	impliciet	
73	formeel	impliciet	impliciet	
74	formeel	impliciet	impliciet	

75	formeel	impliciet	impliciet	
76	informeel	impliciet	impliciet	
77	informeel	impliciet	impliciet	
78	informeel	impliciet	impliciet	
79	informeel	impliciet	impliciet	
80	informeel	impliciet	impliciet	
81	informeel	impliciet	impliciet	
82	informeel	impliciet	impliciet	
83	informeel	impliciet	impliciet	
84	informeel	impliciet	impliciet	
85	informeel	impliciet	impliciet	
86	formeel	impliciet	impliciet	
87	formeel	impliciet	impliciet	
88	informeel	impliciet	impliciet	
89	informeel	impliciet	impliciet	
90	informeel	impliciet	impliciet	
91	informeel	impliciet	impliciet	
92	informeel	impliciet	impliciet	
93	informeel	impliciet	impliciet	
94	informeel	impliciet	impliciet	
95	informeel	impliciet	impliciet	
96	informeel	impliciet	impliciet	
97	informeel	impliciet	impliciet	
98	informeel	impliciet	impliciet	
99	informeel	impliciet	impliciet	
100	informeel	impliciet	impliciet	

101	formeel	expliciet	expliciet	
102	informeel	impliciet	impliciet	
103	informeel	impliciet	impliciet	
104	informeel	impliciet	impliciet	
105	informeel	impliciet	impliciet	
106	informeel	impliciet	impliciet	
107	informeel	impliciet	impliciet	
108	formeel	expliciet	expliciet	
109	formeel	expliciet	expliciet	
110	formeel	expliciet	expliciet	
111	formeel	impliciet	impliciet	
112	formeel	impliciet	impliciet	
113	formeel	impliciet	impliciet	
114	formeel	impliciet	impliciet	
115	formeel	impliciet	impliciet	
116	informeel	impliciet	impliciet	
117	informeel	impliciet	impliciet	
118	informeel	expliciet	expliciet	
119	informeel	impliciet	impliciet	
120	informeel	impliciet	impliciet	
121	informeel	impliciet	impliciet	
122	informeel	impliciet	impliciet	
123	informeel	impliciet	impliciet	
124	informeel	impliciet	impliciet	
125	informeel	impliciet	impliciet	
126	informeel	impliciet	impliciet	

127	informeel	impliciet	impliciet	
128	informeel	impliciet	impliciet	
129	informeel	impliciet	expliciet	
130	formeel	impliciet	impliciet	
131	formeel	expliciet	impliciet	
132	formeel	impliciet	impliciet	
133	formeel	impliciet	impliciet	
134	formeel	expliciet	expliciet	
135	formeel	impliciet	impliciet	
136	formeel	impliciet	impliciet	
137	formeel	impliciet	impliciet	
138	formeel	expliciet	expliciet	
139	formeel	impliciet	impliciet	
140	formeel	impliciet	impliciet	
141	informeel	impliciet	impliciet	
142	informeel	impliciet	impliciet	
143	informeel	impliciet	impliciet	
144	informeel	impliciet	impliciet	
145	informeel	impliciet	impliciet	
146	informeel	impliciet	impliciet	
147	informeel	expliciet	expliciet	
148	informeel	impliciet	impliciet	
149	informeel	impliciet	impliciet	
150	informeel	impliciet	impliciet	
151	informeel	impliciet	impliciet	
152	informeel	impliciet	impliciet	

153	informeel	impliciet	impliciet	
154	informeel	impliciet	impliciet	
155	informeel	impliciet	impliciet	
156	informeel	expliciet	expliciet	
157	informeel	impliciet	impliciet	
158	informeel	impliciet	impliciet	
159	formeel	expliciet	expliciet	

Dix pour cent S01E02				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	formeel	expliciet	expliciet	
2	formeel	expliciet	expliciet	
3	formeel	impliciet	impliciet	
4	formeel	expliciet	expliciet	
5	formeel	impliciet	impliciet	
6	formeel	impliciet	impliciet	
7	formeel	impliciet	impliciet	
8	formeel	impliciet	expliciet	
9	formeel	impliciet	impliciet	
10	formeel	impliciet	impliciet	
11	formeel	impliciet	impliciet	
12	formeel	expliciet	expliciet	
13	informeel	impliciet	impliciet	
14	informeel	impliciet	impliciet	✓
15	informeel	impliciet	impliciet	

16	informeel	impliciet	impliciet	
17	informeel	impliciet	impliciet	
18	informeel	impliciet	impliciet	
19	informeel	impliciet	impliciet	
20	informeel	impliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	
23	informeel	impliciet	impliciet	
24	informeel	impliciet	impliciet	
25	informeel	impliciet	impliciet	
26	formeel	expliciet	impliciet	
27	informeel	expliciet	expliciet	
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	expliciet	expliciet	
33	informeel	impliciet	impliciet	
34	informeel	impliciet	expliciet	
35	informeel	impliciet	impliciet	
36	informeel	impliciet	impliciet	
37	informeel	impliciet	impliciet	
38	informeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	informeel	impliciet	impliciet	
41	informeel	impliciet	impliciet	

42	informeel	impliciet	impliciet	
43	informeel	impliciet	impliciet	
44	informeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	impliciet	impliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	✓
49	informeel	impliciet	impliciet	
50	informeel	impliciet	impliciet	✓
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	informeel	expliciet	expliciet	
53	informeel	impliciet	impliciet	
54	informeel	impliciet	impliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	impliciet	
59	informeel	impliciet	impliciet	
60	informeel	impliciet	impliciet	
61	informeel	impliciet	impliciet	
62	informeel	impliciet	impliciet	
63	informeel	impliciet	impliciet	
64	informeel	impliciet	impliciet	
65	informeel	expliciet	expliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	
67	formeel	impliciet	impliciet	

68	formeel	impliciet	impliciet	
69	formeel	expliciet	expliciet	
70	formeel	expliciet	expliciet	
71	informeel	impliciet	impliciet	
72	informeel	impliciet	impliciet	
73	informeel	impliciet	impliciet	
74	informeel	impliciet	impliciet	
75	informeel	impliciet	impliciet	
76	informeel	impliciet	impliciet	
77	informeel	impliciet	impliciet	
78	informeel	impliciet	impliciet	
79	formeel	expliciet	expliciet	
80	formeel	expliciet	expliciet	
81	formeel	expliciet	expliciet	
82	formeel	expliciet	expliciet	
83	formeel	expliciet	expliciet	
84	formeel	expliciet	expliciet	
85	informeel	impliciet	impliciet	
86	informeel	expliciet	expliciet	
87	informeel	impliciet	impliciet	
88	informeel	impliciet	impliciet	
89	informeel	impliciet	impliciet	
90	informeel	impliciet	impliciet	
91	informeel	impliciet	impliciet	
92	informeel	expliciet	expliciet	
93	informeel	expliciet	expliciet	

94	informeel	impliciet	impliciet	
95	informeel	impliciet	impliciet	
96	informeel	impliciet	impliciet	
97	informeel	impliciet	impliciet	
98	informeel	impliciet	impliciet	
99	informeel	impliciet	impliciet	
100	informeel	impliciet	impliciet	
101	informeel	impliciet	impliciet	
102	informeel	impliciet	impliciet	
103	informeel	impliciet	impliciet	
104	formeel	impliciet	impliciet	
105	formeel	impliciet	impliciet	
106	informeel	impliciet	impliciet	
107	informeel	impliciet	impliciet	
108	informeel	impliciet	impliciet	
109	informeel	impliciet	impliciet	
110	informeel	impliciet	impliciet	
111	informeel	impliciet	impliciet	
112	informeel	impliciet	impliciet	
113	informeel	impliciet	impliciet	
114	informeel	impliciet	impliciet	
115	informeel	impliciet	impliciet	
116	informeel	impliciet	impliciet	
117	formeel	expliciet	expliciet	
118	formeel	expliciet	expliciet	
119	formeel	expliciet	expliciet	

120	formeel	expliciet	expliciet	
121	informeel	impliciet	impliciet	
122	informeel	impliciet	impliciet	
123	informeel	impliciet	impliciet	
124	informeel	impliciet	impliciet	
125	informeel	impliciet	impliciet	
126	informeel	expliciet	expliciet	
127	informeel	impliciet	impliciet	
128	informeel	impliciet	impliciet	
129	informeel	impliciet	impliciet	
130	informeel	impliciet	impliciet	
131	informeel	impliciet	impliciet	
132	informeel	impliciet	impliciet	
133	informeel	expliciet	expliciet	
134	informeel	impliciet	impliciet	
135	formeel	expliciet	expliciet	
136	formeel	expliciet	expliciet	
137	formeel	impliciet	impliciet	
138	formeel	impliciet	impliciet	
139	informeel	impliciet	impliciet	
140	informeel	impliciet	impliciet	
141	informeel	impliciet	impliciet	
142	informeel	impliciet	impliciet	
143	informeel	impliciet	impliciet	
144	informeel	impliciet	impliciet	
145	informeel	impliciet	impliciet	

146	informeel	impliciet	impliciet	
147	informeel	impliciet	impliciet	
148	informeel	impliciet	expliciet	
149	informeel	impliciet	expliciet	
150	informeel	impliciet	impliciet	
151	informeel	impliciet	impliciet	
152	informeel	impliciet	impliciet	
153	informeel	impliciet	impliciet	
154	informeel	impliciet	impliciet	
155	informeel	impliciet	impliciet	
156	informeel	impliciet	impliciet	
157	informeel	impliciet	impliciet	
158	informeel	impliciet	impliciet	
159	informeel	impliciet	expliciet	

Dix pour cent S01E03				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	informeel	expliciet	expliciet	
2	informeel	expliciet	expliciet	✓
3	formeel	expliciet	expliciet	
4	formeel	expliciet	expliciet	
5	formeel	expliciet	expliciet	
6	informeel	impliciet	impliciet	
7	formeel	impliciet	impliciet	
8	informeel	impliciet	impliciet	

9	formeel	impliciet	impliciet	✓
10	formeel	expliciet	expliciet	
11	formeel	impliciet	impliciet	
12	informeel	expliciet	expliciet	✓
13	formeel	impliciet	expliciet	
14	formeel	expliciet	expliciet	
15	formeel	impliciet	impliciet	
16	formeel	impliciet	impliciet	
17	formeel	impliciet	impliciet	
18	informeel	impliciet	impliciet	
19	informeel	impliciet	impliciet	
20	informeel	impliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	✓
23	informeel	impliciet	impliciet	
24	informeel	impliciet	impliciet	
25	informeel	impliciet	impliciet	
26	informeel	expliciet	expliciet	
27	informeel	impliciet	impliciet	✓
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	✓
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	impliciet	impliciet	
33	informeel	impliciet	impliciet	
34	formeel	impliciet	impliciet	

35	formeel	impliciet	impliciet	
36	formeel	expliciet	expliciet	
37	formeel	impliciet	impliciet	
38	formeel	impliciet	impliciet	
39	formeel	impliciet	impliciet	
40	formeel	impliciet	impliciet	
41	formeel	impliciet	impliciet	
42	formeel	impliciet	impliciet	
43	formeel	impliciet	expliciet	
44	formeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	impliciet	impliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	
49	informeel	impliciet	impliciet	
50	informeel	impliciet	impliciet	
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	informeel	impliciet	impliciet	
53	informeel	expliciet	expliciet	✓
54	informeel	impliciet	impliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	impliciet	✓
59	informeel	impliciet	impliciet	
60	informeel	impliciet	impliciet	

61	informeel	impliciet	impliciet	
62	informeel	impliciet	impliciet	
63	informeel	impliciet	impliciet	
64	informeel	impliciet	impliciet	
65	informeel	impliciet	impliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	
67	informeel	impliciet	impliciet	
68	informeel	impliciet	impliciet	
69	informeel	impliciet	impliciet	
70	informeel	impliciet	impliciet	
71	informeel	impliciet	expliciet	
72	informeel	impliciet	impliciet	
73	informeel	impliciet	impliciet	
74	formeel	expliciet	expliciet	
75	formeel	impliciet	impliciet	
76	informeel	impliciet	impliciet	
77	informeel	impliciet	impliciet	
78	informeel	impliciet	impliciet	
79	informeel	impliciet	impliciet	
80	informeel	impliciet	impliciet	
81	informeel	expliciet	expliciet	✓
82	informeel	impliciet	impliciet	
83	informeel	impliciet	impliciet	
84	formeel	expliciet	expliciet	
85	formeel	impliciet	impliciet	
86	formeel	impliciet	impliciet	

87	formeel	impliciet	impliciet	
88	formeel	impliciet	impliciet	
89	formeel	expliciet	expliciet	
90	formeel	impliciet	impliciet	
91	formeel	impliciet	impliciet	
92	formeel	impliciet	impliciet	
93	informeel	impliciet	impliciet	
94	formeel	impliciet	impliciet	
95	formeel	impliciet	impliciet	
96	formeel	impliciet	impliciet	
97	formeel	impliciet	expliciet	
98	formeel	impliciet	impliciet	
99	informeel	impliciet	impliciet	
100	informeel	impliciet	impliciet	
101	informeel	impliciet	impliciet	
102	informeel	expliciet	expliciet	
103	informeel	impliciet	impliciet	
104	formeel	expliciet	expliciet	
105	formeel	impliciet	impliciet	
106	formeel	expliciet	expliciet	
107	formeel	expliciet	expliciet	
108	formeel	expliciet	expliciet	
109	formeel	expliciet	expliciet	
110	formeel	expliciet	expliciet	
111	informeel	impliciet	impliciet	
112	informeel	impliciet	impliciet	

113	informeel	impliciet	impliciet	
114	informeel	impliciet	impliciet	
115	informeel	impliciet	impliciet	
116	informeel	expliciet	expliciet	
117	informeel	impliciet	impliciet	
118	informeel	impliciet	impliciet	
119	informeel	impliciet	impliciet	
120	informeel	impliciet	impliciet	
121	informeel	impliciet	impliciet	
122	informeel	impliciet	impliciet	
123	informeel	expliciet	expliciet	
124	informeel	impliciet	impliciet	
125	informeel	impliciet	impliciet	
126	informeel	impliciet	impliciet	
127	formeel	expliciet	expliciet	
128	formeel	impliciet	impliciet	
129	informeel	impliciet	impliciet	
130	informeel	impliciet	impliciet	
131	informeel	impliciet	impliciet	
132	informeel	impliciet	impliciet	
133	informeel	impliciet	impliciet	
134	informeel	impliciet	impliciet	
135	informeel	impliciet	impliciet	
136	informeel	impliciet	impliciet	
137	informeel	impliciet	impliciet	
138	informeel	impliciet	impliciet	

139	informeel	impliciet	impliciet	
140	formeel	impliciet	impliciet	
141	informeel	impliciet	impliciet	
142	informeel	impliciet	impliciet	
143	informeel	impliciet	impliciet	
144	formeel	impliciet	impliciet	
145	formeel	impliciet	impliciet	
146	formeel	impliciet	impliciet	
147	formeel	impliciet	impliciet	
148	formeel	impliciet	impliciet	
149	formeel	expliciet	expliciet	
150	formeel	expliciet	expliciet	
151	informeel	impliciet	impliciet	
152	informeel	impliciet	impliciet	
153	informeel	impliciet	impliciet	
154	informeel	impliciet	impliciet	
155	informeel	impliciet	impliciet	
156	informeel	impliciet	impliciet	
157	formeel	impliciet	impliciet	
158	formeel	impliciet	impliciet	
159	formeel	expliciet	expliciet	
160	formeel	impliciet	impliciet	
161	formeel	impliciet	impliciet	
162	informeel	impliciet	impliciet	
163	informeel	impliciet	impliciet	
164	formeel	impliciet	impliciet	

165	formeel	impliciet	impliciet	
166	formeel	expliciet	expliciet	
167	formeel	expliciet	expliciet	
168	formeel	expliciet	expliciet	
169	formeel	expliciet	expliciet	
170	formeel	expliciet	expliciet	
171	formeel	expliciet	expliciet	
172	formeel	expliciet	expliciet	
173	formeel	impliciet	impliciet	
174	formeel	impliciet	impliciet	
175	formeel	impliciet	impliciet	
176	informeel	impliciet	impliciet	
177	informeel	expliciet	expliciet	

Lupin S01E01				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	informeel	expliciet	expliciet	✓
2	informeel	impliciet	impliciet	
3	informeel	impliciet	impliciet	
4	informeel	impliciet	impliciet	
5	informeel	impliciet	impliciet	
6	informeel	impliciet	impliciet	
7	informeel	impliciet	impliciet	
8	informeel	impliciet	impliciet	
9	informeel	impliciet	impliciet	

10	informeel	impliciet	impliciet	
11	informeel	impliciet	impliciet	
12	informeel	impliciet	impliciet	
13	informeel	impliciet	expliciet	
14	informeel	impliciet	impliciet	
15	informeel	impliciet	impliciet	
16	informeel	impliciet	impliciet	
17	informeel	impliciet	impliciet	
18	informeel	impliciet	impliciet	
19	formeel	impliciet	expliciet	
20	formeel	impliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	
23	formeel	impliciet	expliciet	
24	formeel	impliciet	impliciet	
25	formeel	expliciet	expliciet	
26	informeel	impliciet	impliciet	
27	informeel	impliciet	impliciet	
28	formeel	expliciet	expliciet	
29	formeel	expliciet	expliciet	
30	formeel	expliciet	expliciet	
31	formeel	expliciet	expliciet	
32	formeel	impliciet	impliciet	
33	formeel	impliciet	impliciet	
34	formeel	impliciet	impliciet	
35	formeel	impliciet	impliciet	

36	formeel	impliciet	impliciet	
37	informeel	expliciet	expliciet	
38	informeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	informeel	impliciet	impliciet	
41	informeel	impliciet	impliciet	
42	informeel	impliciet	impliciet	
43	formeel	expliciet	expliciet	
44	formeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	formeel	expliciet	expliciet	
47	formeel	expliciet	expliciet	
48	formeel	impliciet	impliciet	
49	informeel	expliciet	expliciet	✓
50	formeel	expliciet	expliciet	
51	formeel	expliciet	expliciet	
52	informeel	impliciet	impliciet	
53	informeel	impliciet	impliciet	
54	formeel	expliciet	expliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	impliciet	
59	informeel	impliciet	impliciet	
60	informeel	impliciet	impliciet	
61	informeel	impliciet	impliciet	

Lupin S01E02				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	informeel	impliciet	impliciet	
2	informeel	impliciet	impliciet	
3	informeel	expliciet	expliciet	
4	informeel	expliciet	expliciet	
5	informeel	impliciet	impliciet	
6	informeel	impliciet	impliciet	
7	informeel	impliciet	impliciet	
8	informeel	impliciet	impliciet	
9	formeel	impliciet	impliciet	
10	informeel	impliciet	impliciet	
11	informeel	impliciet	impliciet	
12	informeel	impliciet	impliciet	
13	informeel	impliciet	impliciet	
14	informeel	expliciet	expliciet	✓
15	informeel	impliciet	impliciet	
16	informeel	impliciet	impliciet	
17	informeel	impliciet	expliciet	
18	informeel	impliciet	impliciet	
19	informeel	impliciet	impliciet	
20	informeel	expliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	
23	informeel	impliciet	expliciet	

24	formeel	impliciet	impliciet	
25	informeel	expliciet	expliciet	
26	informeel	impliciet	impliciet	
27	informeel	expliciet	expliciet	
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	expliciet	expliciet	
33	informeel	impliciet	impliciet	
34	informeel	impliciet	impliciet	
35	formeel	expliciet	expliciet	✓
36	formeel	expliciet	expliciet	
37	formeel	expliciet	expliciet	
38	formeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	formeel	impliciet	impliciet	
41	informeel	impliciet	impliciet	
42	informeel	impliciet	impliciet	
43	informeel	impliciet	impliciet	
44	informeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	expliciet	expliciet	
48	formeel	impliciet	impliciet	
49	informeel	impliciet	impliciet	

50	informeel	impliciet	impliciet	
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	formeel	impliciet	impliciet	
53	formeel	expliciet	expliciet	
54	formeel	impliciet	impliciet	
55	formeel	impliciet	impliciet	
56	formeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	

Lupin S01E03				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	formeel	expliciet	expliciet	
2	informeel	impliciet	expliciet	
3	informeel	impliciet	impliciet	
4	informeel	impliciet	impliciet	
5	formeel	impliciet	impliciet	
6	formeel	impliciet	impliciet	
7	formeel	impliciet	impliciet	✓
8	formeel	impliciet	impliciet	
9	formeel	impliciet	expliciet	
10	formeel	expliciet	expliciet	
11	formeel	impliciet	impliciet	
12	formeel	impliciet	impliciet	
13	informeel	impliciet	impliciet	
14	informeel	impliciet	impliciet	

15	formeel	expliciet	expliciet	
16	formeel	impliciet	expliciet	
17	formeel	impliciet	impliciet	
18	informeel	impliciet	impliciet	
19	informeel	impliciet	impliciet	
20	informeel	impliciet	impliciet	
21	informeel	impliciet	impliciet	
22	informeel	impliciet	impliciet	
23	informeel	impliciet	impliciet	
24	informeel	impliciet	impliciet	
25	informeel	expliciet	expliciet	
26	informeel	expliciet	expliciet	
27	informeel	impliciet	impliciet	
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	impliciet	impliciet	
33	informeel	impliciet	impliciet	
34	informeel	impliciet	impliciet	
35	informeel	impliciet	impliciet	
36	informeel	impliciet	impliciet	
37	informeel	impliciet	impliciet	
38	informeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	informeel	impliciet	impliciet	✓

41	informeel	impliciet	impliciet	
42	informeel	impliciet	impliciet	
43	informeel	impliciet	impliciet	
44	informeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	impliciet	impliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	
49	informeel	impliciet	impliciet	
50	informeel	impliciet	impliciet	
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	informeel	impliciet	impliciet	
53	informeel	impliciet	impliciet	
54	informeel	expliciet	expliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	formeel	impliciet	impliciet	
58	formeel	impliciet	impliciet	
59	formeel	impliciet	impliciet	
60	informeel	impliciet	impliciet	
61	formeel	impliciet	impliciet	
62	formeel	impliciet	impliciet	
63	formeel	impliciet	impliciet	
64	formeel	impliciet	impliciet	
65	formeel	impliciet	impliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	

67	informeel	impliciet	impliciet	
68	informeel	impliciet	impliciet	
69	informeel	impliciet	impliciet	
70	informeel	impliciet	impliciet	
71	informeel	expliciet	expliciet	
72	informeel	impliciet	impliciet	
73	formeel	impliciet	impliciet	
74	formeel	expliciet	expliciet	
75	formeel	expliciet	expliciet	
76	informeel	impliciet	impliciet	
77	formeel	expliciet	expliciet	
78	formeel	expliciet	expliciet	
79	formeel	expliciet	expliciet	
80	formeel	expliciet	expliciet	
81	formeel	expliciet	expliciet	
82	formeel	expliciet	expliciet	

Lupin S01E04				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	informeel	impliciet	impliciet	
2	informeel	expliciet	expliciet	
3	informeel	impliciet	impliciet	
4	informeel	impliciet	impliciet	
5	informeel	impliciet	impliciet	
6	formeel	expliciet	expliciet	

7	formeel	impliciet	impliciet	
8	formeel	impliciet	impliciet	
9	formeel	impliciet	impliciet	
10	formeel	impliciet	impliciet	
11	formeel	impliciet	impliciet	
12	formeel	impliciet	impliciet	
13	formeel	impliciet	impliciet	
14	formeel	impliciet	impliciet	
15	formeel	impliciet	impliciet	
16	formeel	impliciet	impliciet	
17	formeel	impliciet	impliciet	
18	formeel	impliciet	expliciet	
19	formeel	impliciet	impliciet	
20	formeel	expliciet	expliciet	
21	formeel	impliciet	impliciet	
22	formeel	impliciet	impliciet	
23	formeel	impliciet	impliciet	
24	formeel	impliciet	impliciet	
25	formeel	impliciet	expliciet	
26	formeel	impliciet	impliciet	
27	formeel	impliciet	impliciet	
28	informeel	impliciet	impliciet	
29	informeel	impliciet	impliciet	
30	informeel	impliciet	impliciet	
31	informeel	impliciet	impliciet	
32	informeel	impliciet	impliciet	

33	informeel	impliciet	impliciet	
34	informeel	impliciet	impliciet	
35	informeel	impliciet	impliciet	
36	formeel	expliciet	expliciet	
37	formeel	expliciet	expliciet	
38	informeel	impliciet	impliciet	
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	informeel	impliciet	impliciet	
41	informeel	impliciet	impliciet	
42	formeel	expliciet	expliciet	
43	formeel	impliciet	impliciet	
44	formeel	impliciet	expliciet	
45	informeel	expliciet	expliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	impliciet	impliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	
49	informeel	expliciet	expliciet	
50	informeel	expliciet	expliciet	
51	informeel	impliciet	impliciet	
52	formeel	expliciet	expliciet	
53	formeel	expliciet	expliciet	
54	formeel	expliciet	expliciet	
55	formeel	expliciet	expliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	expliciet	

59	informeel	impliciet	impliciet	
60	formeel	impliciet	expliciet	
61	formeel	impliciet	impliciet	
62	formeel	impliciet	expliciet	
63	formeel	impliciet	impliciet	
64	formeel	impliciet	expliciet	
65	informeel	impliciet	impliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	
67	informeel	impliciet	impliciet	
68	informeel	impliciet	impliciet	
69	informeel	impliciet	expliciet	
70	informeel	impliciet	expliciet	
71	informeel	impliciet	expliciet	
72	formeel	expliciet	expliciet	
73	formeel	impliciet	expliciet	
74	formeel	expliciet	expliciet	
75	formeel	expliciet	expliciet	
76	formeel	expliciet	expliciet	
77	formeel	impliciet	expliciet	
78	formeel	impliciet	expliciet	
79	formeel	impliciet	impliciet	
80	informeel	impliciet	impliciet	
81	informeel	impliciet	expliciet	
82	informeel	impliciet	impliciet	
83	informeel	impliciet	impliciet	
84	formeel	impliciet	expliciet	

85	formeel	impliciet	expliciet	
86	formeel	expliciet	expliciet	
87	formeel	impliciet	impliciet	
88	informeel	impliciet	impliciet	
89	informeel	expliciet	expliciet	

Lupin S01E05				
	Formele of informele context	Expliciet of impliciet te horen	Expliciet of impliciet vertaald	Liaison
1	informeel	impliciet	impliciet	
2	informeel	impliciet	impliciet	
3	informeel	impliciet	impliciet	
4	informeel	impliciet	impliciet	
5	informeel	impliciet	impliciet	
6	informeel	impliciet	impliciet	
7	informeel	impliciet	impliciet	
8	informeel	impliciet	impliciet	
9	informeel	impliciet	impliciet	
10	informeel	impliciet	impliciet	
11	informeel	impliciet	impliciet	
12	informeel	impliciet	impliciet	
13	informeel	impliciet	impliciet	
14	informeel	impliciet	impliciet	
15	informeel	impliciet	impliciet	
16	formeel	impliciet	impliciet	
17	formeel	impliciet	expliciet	

18	formeel	impliciet	impliciet	
19	formeel	impliciet	expliciet	
20	formeel	expliciet	expliciet	
21	formeel	impliciet	impliciet	
22	formeel	impliciet	impliciet	
23	formeel	impliciet	impliciet	
24	formeel	impliciet	impliciet	
25	formeel	expliciet	expliciet	
26	formeel	expliciet	expliciet	
27	formeel	impliciet	impliciet	
28	formeel	impliciet	expliciet	
29	formeel	impliciet	impliciet	
30	formeel	impliciet	impliciet	
31	formeel	impliciet	impliciet	
32	formeel	impliciet	impliciet	
33	formeel	impliciet	impliciet	
34	formeel	expliciet	expliciet	
35	formeel	expliciet	expliciet	
36	informeel	impliciet	impliciet	
37	informeel	impliciet	impliciet	
38	informeel	expliciet	expliciet	✓
39	informeel	impliciet	impliciet	
40	informeel	impliciet	impliciet	
41	informeel	impliciet	impliciet	
42	informeel	impliciet	impliciet	
43	informeel	impliciet	impliciet	

44	informeel	impliciet	impliciet	
45	informeel	impliciet	impliciet	
46	informeel	impliciet	impliciet	
47	informeel	expliciet	expliciet	
48	informeel	impliciet	impliciet	
49	formeel	impliciet	impliciet	
50	formeel	expliciet	expliciet	
51	informeel	expliciet	expliciet	✓
52	informeel	impliciet	impliciet	
53	informeel	impliciet	impliciet	
54	informeel	impliciet	impliciet	
55	informeel	impliciet	impliciet	
56	informeel	impliciet	impliciet	
57	informeel	impliciet	impliciet	
58	informeel	impliciet	impliciet	l✓
59	formeel	expliciet	expliciet	
60	formeel	expliciet	expliciet	
61	formeel	expliciet	expliciet	
62	informeel	impliciet	impliciet	
63	formeel	impliciet	impliciet	
64	formeel	impliciet	impliciet	
65	informeel	impliciet	impliciet	
66	informeel	impliciet	impliciet	
67	informeel	impliciet	impliciet	
68	informeel	expliciet	impliciet	
69	informeel	impliciet	impliciet	

70	informeel	impliciet	impliciet	
71	informeel	expliciet	expliciet	
72	informeel	expliciet	expliciet	
73	informeel	impliciet	impliciet	
74	informeel	impliciet	impliciet	
75	informeel	impliciet	impliciet	
76	informeel	impliciet	impliciet	
77	informeel	impliciet	impliciet	
78	informeel	impliciet	impliciet	
79	formeel	impliciet	impliciet	
80	formeel	impliciet	impliciet	
81	informeel	impliciet	impliciet	